

Petőfi-emléktáblát avattak Vadadban

Méltó helyet kapott ismét a Petőfi-plakett

Fotó: Gligor Róbert László

Múlt szombaton délelőtt leleplezték azt az emléktáblát, amely régóta díszíti a vadadi kultúrotthon falát. A felújítási munkálatok után most méltó helyen áll, a vadadiak örömeire. Hosszú évtizedek óta állt a vadadi művelődési otthon falán Petőfi Sándor gipszből készült emléklakettje, mígnem a néhány évvel ezelőtt elkezdett felújítási munkálatok kezdetén

eltávolították, de a helyiek megőrizték a régi emlékjelet, s az épület tavalyi átadása után idén az visszakerült az épület falára.

Gligor Róbert László

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Megújul a
marosvásárhelyi
sportcsarnok
Teljes beruházási értéke
56.791.725,52 lej, amit európai
uniós és hazai forrásokból finan-
szíroznak, becsült időtartama 36
hónap.

Irritábilisbél-
szindróma
Az irritábilisbél-szindróma (IBS) ma
már egyre több embert érint, mégis
kevesen fordulnak orvoshoz vele,
és gyakran évekig szenvednek,
anélkül hogy pontos diagnózist
kapnának.

162 tanulót és 104
pedagógust díjaztak
Az alsó tagozatos osztályokban
tanuló kisdíjak tanórán kívüli tel-
jesítményét ünnepelték június 16-
án a Bolyai Farkas Elméleti
Líceum dísztermében.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Legyünk türelmesek és megértőek!

Vajda György

Könnyű azt mondani – tehetné hozzá bárki, ha most ezzel a mondattal ösztönözném jobb belátásra azokat, akik azért nyugtalankodnak, mert az elkövetkezendő időszakban meghozandó népszerűtlen, de kötelező intézkedések miatt bizonyos előjogoktól vagy pénzbeni juttatástól fosztják majd meg őket az új kormány politikusai. Nem akarok gazdasági részletekbe menni, mert több hírcsatornán is szakértők elemezték, hogy milyen nagy bajba jutott az ország, mennyire kiürült az államkassza, eladósodott az ország. Kelemen Hunor többször nyilatkozta a sajtónak (az országra érve), hogy „meg kell húzni a nadrágszíjat”. Ha leszűkítjük e mondat értelmezését, akkor elmondhatjuk, az ország, az állam tulajdonképpen mi vagyunk, minden állampolgár, akin az elkövetkezendő időszakban „csattan az ostor”, szorul a derékszíj. Többször hallottuk, hogy kell növelni az állami bevételeket, ami vagy adóemeléssel, vagy bizonyos megszorításokkal érhető el. Nem könnyű felvállalni ennek a felelősségét, talán ezért is húzódott el a kormányalakítás, hiszen, amint értesülhettünk a tájékoztatókból, a kormányzást vállaló pártok ki kellett dolgozzák azt a mintegy 80 konkrét intézkedést, amelyet a következő időszakban kötelezően életbe kell léptessenek, hiszen az Európai Unió is felszólította az országot, hogy csökkentse a felesleges kiadást. Hogy miért? Egyszerű a válasz. Az ún. „vissza nem térítendő hitelek” megvalósított programokra szánt uniós

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚNIUS

19

CSÜTÖRTÖK

Ma **GYÁRFÁS**,
holnap **RAFAEL** napja

Az év **170.** napja, hátravan **195** nap

IDŐJÁRÁS

Részen felhős
Hőmérséklet:
max.: **31 °C**
min.: **16 °C**

naptár

Isten éltesse!

RAFAEL: a héber Refaél névből ered. Jelentése: Isten meggyógyított. Női párja: Rafaella.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2025. június 18.

1 €	5,0325 lej
1 \$	4,3749 lej
100 Ft	1,2466 lej
1 g arany	475,3109 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Tizenöt településen nem lesz gáz

Annak érdekében, hogy a Transgaz cég számára lehetővé tegye bizonyos specifikus munkálatok elvégzését, a Delgaz Grid cég kénytelen beszüntetni a földgázszolgáltatást június 19-én, csütörtökön 8 és 20 óra között a szövatai, kibédi, makfalvi, hármásfalui, erdőszentgyörgyi, havadtői, gyulakutai, egrestői, balavásári, nagy- és kiskendi, nyárádgálfalvi, szövérdi és szentdemeteri fogyasztóknál. A szolgáltató kéri az említett települések lakóit, hogy zárják le minden helyiségben a gázégőket, és a gázszolgáltatás megkezdése után 30 percen át ellenőrizzék, hogyan égnek. Abban az esetben, ha gázzagot éreznek, azonnal hívják a Delgaz Grid diszpécserszolgálatát a 0800-800-928-as ingyenes (minden telefonkészülékről hívható) vagy a 0265-200-928 Telekom-hálózati számon.

Úrnap i szentmise és körmenet Marosvásárhelyen

Úrnap i szentmisét tartanak június 22-én, vasárnap 17 órától a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébánián. A szentmisét körmenet követi.

Házkutatások adócsalás ügyben

Június 18-án a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség gazdasági bűnözésre szakosodott csapata, a Maros Megyei Törvényszéki Ügyészség irányítása mellett négy házkutatást tartott Maros megyében egy adócsalási ügy kapcsán. A gyanú szerint egy helyi cég a 2019 és 2021 közötti időszakban nem vezette be teljeskörűen a kereskedelmi tranzakciókat és a bevételeket a hivatalos könyvelésbe, aminek nyomán mintegy 800.000 lej kárt okozott az állami költségvetésnek. A hatóságok a házkutatások során bizonyítékokat gyűjtöttek ahhoz, hogy feltárják a bűncselekményeket, amelyek elkövetésével az érintetteket gyanúsítják.

Kerékpáros kastélytúra

Harmadik alkalommal szervez kerékpáros kastélytúrát a Visit Maros Egyesület. Június 21-én, szombaton a korábban részvételi szándékát jelző 40 személy 9 órakor indul Szászrégenből, ahová a marosvásárhelyiek a korai vonattal jutnak el. Szászrégen főterétől, a szökökút mellől indul a mintegy 55 km-es túra, amely érinti a Farkas-kúriát, majd a romos állapotba került abafájai Huszár-kastélyt. Innen Beresztelkét érintve a túrázók megállnak a vajdaszentiványi Zichy-kastélynál, majd meglátogatják a sárpataki Teleki-kastélyt, utána Marosszentgyörgyön keresztül érkeznek vissza Marosvásárhelyre. Az esemény célja a megye kastélyait összekötő útvonal népszerűsítése, valamint a fenntartható turizmus és az alternatív közlekedési módok, mint a kerékpár és a vonat használatának ösztönzése. A túra alatt meglepetésprogramok is lesznek.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

291 ezer lej Parajd és Háromszék megsegítésére

Pontosan 291.273 lej folyt be egy hét alatt az RMDSZ által népszerűsített és támogatott adománygyűjtésekből és jótékonyági koncertekből. A beérkezett összegekkel a parajdi családokat, a helyi turizmus újraindítását, valamint a háromszéki árvízkarosultakat támogatják. Kelemen Hunor szövetségi elnök köszönetet mond a támogatóknak, és arra kéri: aki teheti, segítsen továbbra is!

A segitsparajdon.ro oldalt egy hete indította az RMDSZ, hogy gyorsan, egyszerűen lehessen támogatni a helyi adománygyűjtő kezdeményezéseket. Azóta több irányból is megmozdult a közösség: jótékonyági koncertsorozatot szerveztek Mága Zoltán hegedűművésszel, és a Bagossy Brothers Company csíksomlyói koncertjén is adományokat gyűjtöttek.

„Rövid idő alatt bámulatos szolidaritást mutattak a magyarok határon innen és túl, nagy számban adakoznak román barátaink is az ajutapraidul.ro felületen, és a kulturális élet szereplői is példamutatóan mellénk álltak: írók, zenészek, színészek, sőt a TIFF és a Bukaresti Nemzeti Opera is támogatja a Segíts Parajdon! kezdeményezést. Fontos támogatás ez, mert így minél több emberhez eljut a felhívásunk” – mondta Kelemen Hunor.

Az RMDSZ nagy lendülettel folytatja a kampány népszerűsítését, Kele-

men Hunor pedig arra kéri a közösség tagjait, magánszemélyeket, intézményeket, fesztiválokat, hogy csatlakozzanak minél többen. Sokszorozzuk

Forrás: Mága Zoltán Facebook-oldala

Sajtóközlemény

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal belső közigazgatási vizsgálóbizottság létrehozását rendelte el az utcai hulladékgyűjtés ügyében.

A nyomtatott sajtóban és a közösségi médiában nemrégiben megjelent információk nyomán, amelyek az utcai hulladékgyűjtés és -kezelés területén felmerülő esetleges szabálytalanságokra utalnak Marosvásárhely területén, a polgármesteri hivatal úgy döntött, hogy belső közigazgatási vizsgálóbizottságot hoz létre a helyzet tárgyalagos kivizsgálása érdekében.

A döntés okai: a nyilvánosságban megjelent kérdések tisztázása; a törvényi és szerződéses előírások betartásának ellenőrzése az utcai takarítás területén; az esetleges közigazgatási vagy fegyelmi felelősségek azonosítása.

Az intézményi lépés célja: gyors, határozott és hatékony reakció biztosítása a helyi közigazgatás részéről; a polgárok életminőségéhez és biztonságához elengedhetetlen közszolgáltatási rendszer esetleges zavarainak megelőzése; az önkormányzati szolgáltatások átlátható és korrekt működésébe vetett bizalom helyreállítása.

A vizsgálóbizottság pártatlanul jár el, és jogosult arra, hogy az érintett struktúráktól minden szükséges dokumentumot és információt bekérjen.

Amennyiben a bizottság megállapításai szabálytalanságokat igazolnak, a polgármesteri hivatal megteszi a szükséges törvényes lépéseket – beleértve

a fegyelmi eljárások megindítását, illetve az illetékes hatóságok értesítését.

A bizottság megalakítása a 2019/57. számú sürgősségi kormányrendelet – az önkormányzati törvénykönyv – 155. cikk (1) bekezdés e) pontja, illetve a 196. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján történik, a későbbi módosításokkal és kiegészítésekkel összhangban.

Az átláthatóság, a felelősségvállalás és a polgárok iránti tisztelet továbbra is a városi közigazgatás alapelvei közé tartoznak. Bármilyen gyanút a közszolgáltatások működésével kapcsolatban a legnagyobb komolysággal kezelünk.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Belföldi és Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya

RENDEZVÉNY

Havi vásár Marosvásárhelyen

Június 20-ig tart a marosvásárhelyi Színház téren a hagyományos vásár, ahol többek között friss lángost, ropogós kürtöskalácsot, hűsítőket, fagyaltokat, kézműves termékeket találunk az érdeklődők. A vásár naponta 9 és 20 óra között tart nyitva.

Várja látogatóit a böződújfalusi levendulás

Június 20. és július 6. között, hétfőn 10–21 óra, hétköznap 14–21 óra között várják az érdeklődőket a böződújfalusi levendulaültetvényre, ahol a közel félhektáros területen mintegy 5000 tő levendula között lehet sétálni, fotózni. A böződújfalusi tó feletti dombon minifocipálya, homokozó, csúszda, hinta és lovaglási lehetőség is várja a kilátogatókat. Természetesen levendulából készült termékek is megvásárolhatók, illetve kézművesvásár is lesz a helyszínen. Az Erdőszentgyörgy – Böződ fűt mentén (a falu bejárata előtt) a Kőrispatak felé vezető útkecskeződésknél le kell térni jobbra, majd innen mezei

úton lehet eljutni a főúttól mintegy 350 méterre levő levendulához.

Marosvásárhelyen a Magyar Állami Népi Együttes

A Magyar Állami Népi Együttes június 21-én erdélyi turnéra indul. A négynapos előadás-sorozat Marosvásárhelyen kezdődik, Kolozsváron és Székelyudvarhelyen folytatódik, az utolsó állomása pedig Nagyvárad. A vásárhelyi közönség 21-én, szombaton 20 órától láthatja az együttes Édeskeserű. Tánc erdélyi muzsikára című előadását a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Nagytermében.

Te Deum tanévzáró szentmise

Június 20-án a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébániatemplomban a jelenleg a Bolyai Farkas Elméleti Líceum keretében működő katolikus iskola templomi Te Deum hálaadó tanévzáró szentmiséje lesz, amelyen részt vesz Soltész Miklós, a Magyar Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, aki többek között a Kárpát-medencei óvodafejlesztési programról is tájékoztatja a jelenlevőket.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐHELYETTES:

Vajda György

LAPSZERKESZTŐ:

Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.

Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000069

ISSN 1220–3475 (print);

ISSN 1584–3238 (online)

Kormányalakítási konzultációk

Nicușor Dan államfő csütörtökre hívta kormányalakítási egyeztetésekre a Cotroceni-palotába a parlamenti pártok küldöttségeit, és várhatóan ezt követően bejelentését, hogy kit bíz meg kormányalakítással. A miniszterelnök-jelöltnek az alkotmány szerint tíz napja lenne arra, hogy az új kormány programját és összetételét elfogadtassa a parlamenttel, de a bizalmi szavazást várhatóan már hétfőn megtartják, mert az ügyvivő kormány mandátuma már pénteken lejár.

Az elnöki hivatal keddi közleménye szerint Nicușor Dan a miniszterelnök-jelölt személyéről ma, 19-én konzultálna a pártok képviselőivel, a következő program szerint: a Szociáldemokrata Párttal (PSD) 11 órától; a Románok Egyesüléseért Szövetséggel (AUR) 11.30-tól, a Nemzeti Liberális Párttal (PNL) délben, a Mentsétek Meg Romániát Szövetséggel (USR) 12.30-tól, az SOS Románia párttal 13 órától, a Fiatal Emberek Pártjával (POT) 13.30-tól, az RMDSZ-szel 14 órától, míg a nemzeti kisebbségek parlamenti frakciójával 14.30-tól konzultál az államelnök.

Kérdéses, hogy a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) részt vesz-e a megalakítandó bukaresti koalíciós kormányban, ugyanis „nem akar politikai befolyás nélküli díszítőelem maradni a kabinetben” – mondta Kelemen Hunor szövetségi elnök szerdán a francia RFI rádió román adásának adott interjúbán.

A három hete kezdődött informális egyeztetésekről beszámoló RMDSZ-elnök megerősítette: a két nagyobb párt, a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Nemzeti Liberális Párt (PNL) megállapodott kedden arról, hogy felváltva vezetik a kormányt, vagyis ugyanúgy lecserélik menet közben a miniszterelnököt, ahogyan tették ezt Nicolae Ciucă (PNL) és Marcel Ciolacu (PSD) pártelnöksége idején.

Kelemen Hunor szerint ez a „politikai vetésforgó” alapvető stratégiai hiba, amely aláassa a miniszterelnök tekintélyét, és mindaz, ami 2022–2024 között történt, bizonyította, hogy rossz megoldás, hiszen „csődbe vitte Romániát”. Kifejtette: jobb lett volna, ha ebből okulva, a költségvetési hiány lefargását célzó, fájdalmas intézkedéseket most egy magabiztos, eltökélt politikai kormány hajtja végre, amelynek amúgy is kevés az esélye, hogy a várható társadalmi elégedetlenség közepebbe talpon maradjon a 2028-as választásokig, tehát valamilyen változásra a kormány struktúráját illetően mindenképpen szükség lesz.

Az RMDSZ elnöke szerint azonban a koalíciós tárgyalásokon szintén részt vevő, eddig ellenzékben lévő Mentsétek Meg Romániát Szövetséggel (USR) együtt a két nagy pártnak az RMDSZ nélkül is kényelmes többsége van, és ezért meghallgatták ugyan a véleményét, de nem tudott érvényt szerezni álláspontjának. A PSD és PNL már „elosztotta” egymás között a legfontosabb, a törvénytervezeteket láttamozó minisztériumokat, az USR is „bebiztosította” magát négy miniszteri funkcióval, és a tárgyalások jelen állása szerint az RMDSZ két tárcát – a várható költségvetési megszorítások által érzékenyen érintett – fejlesztési minisztériumot, illetve a kulturális minisztériumot vezethetné.

A Környezetvédelmi Alapkezelő (AFM) felfüggeszti finanszírozási programjait

A Környezetvédelmi Alapkezelő (AFM) szerdán bejelentette, hogy az új kormány megalakulásáig felfüggeszti finanszírozási programjainak elindítását, beleértve a magánsemélyek számára kiírt roncsautóprogramot is, amely a beütemezés szerint csütörtök reggel 10 órakor startolt volna.

Az intézmény közleményében azzal indokolja döntését, hogy a jelenlegi helyzetet figyelembe véve, az új kormánynak kell majd megállapítania az AFM-mel közösen a prioritásokat a költségvetési kiadások és finanszírozások terén a lakosság szükségletei alapján. „Az AFM továbbra is támogatja az olyan környezetvédelmi programok finanszírozását, amelyek köz-

Ha ez így marad, és az RMDSZ-nek nem lesz „láttamozó” tárcája, amellyel befolyást tudna gyakorolni a kormány stratégiai döntéseire, valójában csak „díszítőelem” lenne a kormányban, amit el akar kerülni, mert a (népszerűtlen intézkedések miatti) „számlát” neki is be fogják nyújtani.

A kormányalakítási tárgyalások végén valamennyi párt tárgyalóküldöttsége bemutatja saját pártjában, mit sikerült elérnie, ezt teszi majd az RMDSZ is, és közösen eldöntik, hogy az adott feltételek között belépnek-e a kormányba – magyarázta Kelemen Hunor.

Az RMDSZ a decemberi parlamenti választások nyomán alakult, Marcel Ciolacu miniszterelnök lemondása óta ügyvivőként működő PSD–PNL–RMDSZ-kormányban a pénzügyminisztériumot és a fejlesztési tárcát vezeti. Szerdán Tánczos Barna ügyvivő pénzügyminiszter kijelentette, hogy várhatóan nem ő utazik az Európai Unió Gazdasági és Pénzügyi Tanácsának (ECOFIN) brüsszeli ülésére, mert nem ő lesz Románia pénzügyminisztere. A pénzügyminisztérium vezetését a kormányfői tisztség várományosa, Ilie Bolojan PNL-elnök kérésére a PNL kapja meg – erősítette meg Kelemen Hunor.

Tánczos Barna szerdán bejelentette, hogy valóban nem ő fogja betölteni a pénzügyminiszteri tisztséget az új kormányban. Péntekig az új koalíció véglegesíti a deficitcsökkentő intézkedéscsomagot, amelyet Romániának ismertetnie kell az uniós tagországok pénzügyminisztereinek ülésén. A tárcavezető szerint azt még nem tudni, ki fogja képviselni Romániát a pénteki ECOFIN-ülésen. „Nem én megyek, mert nem én leszek a pénzügyminiszter. Ez mára biztossá vált” – fogalmazott, majd hozzátette: az elmúlt két héten számos lehetséges adóügyi és kiadáscsökkentő intézkedést felvázoltak, köztük olyanokat is, amelyekre az Európai Bizottság tett javaslatot Romániának. Ezekből állítja majd össze a koalíció a végleges intézkedéscsomagot, amely „ma (szerdán) vagy legkésőbb holnap kész lesz”. A miniszter rámutatott arra is, hogy az RMDSZ részt vesz a kormányalakítási egyeztetéseken. „Nem láthatom előre a jövőt, de egyelőre mi is a tárgyalóasztalnál ülünk” – fogalmazott.

A Fiatal Emberek Pártja (POT) szerdán bejelentette, hogy részt vesz a csütörtöki kormányalakítási tárgyalásokon. A párt közleménye szerint Anamaria Gavrilă pártelnök, valamint öt képviselőtársa – Răzvan Chiriță, Daniel Grofu, Gabriela Porumboiu, Dan Nicolae, Alexandru Cristian Popa – lesz tagja a POT küldöttségének.

Florin Manole, a Szociáldemokrata Párt (PSD) szóvivője szerdán kijelentette, hogy a szociáldemokraták a péntekre és szombatra beütemezett két ülésen döntenek a párt kormányra lépéséről, illetve a miniszter-jelöltek kijelöléséről. A PSD elnöke a csütörtökre beütemezett kormányalakítási tárgyalások lejárta után beszámol a párttagoknak és a megyei szervezetek vezetőinek a megbeszélések eredményeiről. A szóvivő szerint a párt országos politikai tanácsának pénteki ülésén szavaznak a PSD kormányra lépéséről vagy ellenzékbe vonulásáról. Előbbi esetben az országos politikai tanács szombaton is összeül, hogy kijelölje miniszterjelöltjeit. A jelöltekről belső választás során döntenek, nem a pártelnök fog előterjeszteni egy jelöltlistát elfogadásra – magyarázta Manole. *(hírósszefoglaló)*

vetlen hatással vannak a környezetre és ezáltal az emberek életminőségére. Fontos, hogy a dolgokat sorjában, türelmesen és bölcsen tegyük, és a kormány prioritásainak tiszteletben tartása érdekében döntünk a programjaink felfüggesztése mellett” – idézi a közlemény Florin Bănică AFM-elnököt.

Az AFM megerősíti elkötelezettségét az életminőségre és a környezetvédelemre közvetlen hatást gyakorló projektek támogatása mellett, de úgy véli, szükség van erre a lépésre, hogy az új kormányzati prioritásokat kiegyensúlyozott, fenntartható és átlátható módon lehessen meghatározni – olvasható még a közleményben. *(Agerpres)*

ORSZÁG – VILÁG

Nem lesznek elbocsátások és bércsökkentés a tanügyben

Senki nem mérlegeli jelenleg a tanügyi alkalmazottak bérének csökkentését, és elbocsátások sem lesznek a rendszerben – jelentette ki szerdán Daniel David ügyvivő oktatási miniszter. A tárcavezetőt arról faggatták az újságírók, milyen terve van a minisztériumnak arra az estre, ha a szerdán japán-sztrájkot tartó oktatási szakszervezetek tagjai később általános sztrájkba lépnek, ahogyan azt kilátásba helyezték. Válaszában Daniel David emlékeztetett, hogy kedden maga is tárgyalt az érdekvédelmi szövetségek képviselőivel. Elismeri, hogy az általuk megfogalmazott üzenetekben „vanak teljesen reális dolgok, amelyekért érdemes küzdeni”, de ezek továbbra is keverednek a „híreszteléseken vagy félreértelmezett kijelentéseken” alapuló elégedetlenségekkel. „Emiatt nagyon csalódott vagyok” – mondta. Példaként hozzátette, soha senki nem beszélt a rendes tanári állások megszüntetéséről, mint ahogyan a kutatóintézetek személyi állományának csökkentéséről sem. Rámutatott arra is, amikor a tanárok nyolcórás munkaidejéről beszélt, nem azt mondta, hogy ezt kötelezően az iskolában kellene tölteniük. „Lehet dolgozni otthonról vagy a könyvtárból is, a lényeg, hogy szánd erre azt a nyolc órát, amelyre fizetést kapsz” – hangsúlyozta. A miniszter azt is elmondta, jómaga is várja a deficitcsökkentő intézkedéscsomag közzétételét, de a tanügyben nem lesznek sem fizetéscsökkentések, sem elbocsátások. *(Agerpres)*

Megbeszélések a Visa Waiver programról

Az elkövetkező napokban háromoldalú megbeszélésekre kerül sor Washingtonban a vízummentességi programról (Visa Waiver) az Európai Bizottság, az Egyesült Államok belbiztonsági minisztériuma és a román belügyminisztérium képviselőinek részvételével – közötte szerdán Emil Hurezeanu. Az ügyvivő külügyminisztert a Victoria-palotában tartott sajtótájékoztatón Románia Visa Waiver programba való felvételének esélyeiről és ez ügyben a Trump-adminisztrációval folytatott megbeszélések stádiumáról kérdezték, miután a bolgár hatóságok nemrég bejelentették, a közeljövőben Bulgária felvételt nyer a programba. Hurezeanu azt válaszolta, hogy még ezen a héten két találkozóra is sor kerül Washingtonban. Az Egyesült Államok belbiztonsági minisztériuma a román, illetve a bolgár külügyminisztérium képviselőivel is megbeszélést tart, s mindkét egyeztetésen az EB képviselői is részt vesznek. „Nincsenek végleges következtetések arra vonatkozóan, hogy Bulgáriának jobbakk lennének az esélyei a vízummentességi programba való felvételre, mint nekünk” – magyarázta még a külügyminiszter, hozzátette: a megbeszélésen szó lesz az USA-ban illegális ott-tartózkodás miatt letartóztatott román állampolgárokról is. Hurezeanu hangsúlyozta ugyanakkor, Romániának továbbra is eleget kell tennie az USA elvárásainak a programhoz való felvételhez. *(Agerpres)*

Romlott Ion Iliescu egészségi állapota

A volt államfő szerda reggel műtéti beavatkozáson esett át – közölte a bukaresti Agrippa Ionescu sürgősségi klinikai kórház. Az egészségügyi intézmény Facebook-oldalán közzétett tájékoztatása szerint Iliescu alapbetegsége súlyosbodott, légzési nehézségei voltak, ezért műtéti beavatkozásnak vetették alá a felső légutak átjárhatóságának biztosítása érdekében. Az operáció zökkenőmentesen zajlott, a 95 éves volt államfőt továbbra is az intenzív osztályon ápolják. *(Agerpres)*

Legyünk türelmesek és megértőek!

(Folytatás az 1. oldalról)

pénzösszegeket vissza kell fizetni az uniónak, hiszen ez nem valamiféle kegy volt, hanem olyan segítség, amelyet az országnak szántak, hogy felzárkózzunk a korábban EU-s taggá vált államok életszínvonalához, gazdaságához. És valljuk be, enélkül nem is tudtunk volna. Persze lehet azon morfondírozni, hogy hova tűnt el a pénz, miért nem költötték el hatékonyabban az előző kormányok. De ebben a 24. órában ez egy kicsit olyan, mint amikor azon vitatkozunk, hogy mit kellett volna tenni a parajdi sóbánya megmentéséért. A megszorító intézkedések pedig azért kellene, hogy elkerüljük a magas inflációt, az államcsődöt, ami a jelenleg bel- és külpolitikai helyzetben katasztrofális lenne. Azért kellene összefognia a társadalomnak, hogy ez a „kínos időszak” minél kevesebbet tartson. És isten őrizz, hogy odajussunk, mint

1989 előtt, amikor Románia államadósságának törlesztése miatt hozta meg az akkori kommunista hatalom azokat a drasztikus intézkedéseket, amelyekkel ma már a történelemkönyvek jegyeznek (élelmiszeradagok jegyre, áramszünet, benzinkrízis stb.) Sajnos olyan az ember, hogy a jót hamar megszokja, és a rosszat feledi, s a jóról sem mond le könnyen. Ezért többé-kevésbé joggal tiltakoznak a szakszervezetek. De hadd jegyezzem meg – keserű szájjal –, hogy az elsők között voltak olyan társadalmi ágazatok, szakmák képviselői, akiknek a teljesítménye – a különböző statisztikák és értékelések igazolják – enyhén szólva hiányos. Az igazságszolgáltatásban dolgozók féltik prémiumaikat, amikor tudjuk, hogy milyen nehézkes és időnként politikai ízzel átitatott a jogszolgáltat. A tanárok méltatlankodnak, miközben az analfabetizmus rekordokat dönt, és még mindig nem sikerült

szakmaorientált, diákközpontú oktatási rendszert kiépíteni. A közigazgatásbeliek féltik az állásukat, miközben tudjuk, hogy hány papírtologató lógatja a lábát közhivatalokban (tisztetlet a kivételnek), miközben késik a több éve meghirdetett digitalizálás. Mi több, ennek ellenére is sok helyen az elektronikus formátumban beküldött jelentések, okiratok mellett még mindig kérik a papírt is, hogy legyen munkája a felduzzasztott közalkalmazotti állománynak. És folytathatnánk a felsorolást.

Ha nem leszünk szolidárisak és türelmesek az elkövetkezendő időszakban, akkor a demokratikus oldalt választók megnyerték ugyan a csatát az államelnök-választáskor, de a háborút hosszú távon elveszíthetik. Ott állnak a háttérben azok, akik a radikális, extrém megoldásokat választanák, és egy tollvonással megoldanának mindent. Az ilyen, demokratikus álcát öltő önkényuralom sohasem vezetett jóra a történelemben. Ne hagyjuk, hogy a türelmetlenek jussanak hatalomra!

Petőfi-emléktáblát avattak Vadadban

(Folytatás az 1. oldalról)

Az emléktáblát Kiss Levente marosvásárhelyi szobrászművész restaurálta, a nyárádszentmártoni Kilyén Attila pedig a költő aláírását vitte rá fémtáblára. Múlt szombaton az anyaországi és felvidéki testvértelepülések (Kakasd, Rábakecöl, Deáki) küldöttségeinek jelenlétében a csíkfalvi önkormányzat és a vadadi közösség leleplezte az emlékjelet. Valójában sokkal többről van szó, mint hogy a Petőfi-emlékplakettet visszahelyezték eredeti helyére: arról, hogy a szavak, a költészet, a hazaszeretet marandóbbak lehetnek, mint a kő vagy a fém. Petőfi Sándor neve nemcsak egy verseskötetet jelent, hanem élő lelkiismeretet és lángoló szabadságszeretetet, amely összeköt minket, bármelyik határon innen vagy túl éljünk is. Ez a plakett legyen emlékeztető és útjelző is egyben, hiszen Petőfi öröksége ma is arra tanít bennünket, hogy „rabok tovább nem leszünk!” sem gondolatban, sem nyelvben, sem identitásban. Legyen számunkra iránytű Petőfi öröksége, és emlékezzünk mindig szavaira: „Az idő igaz, /S eldönti, ami nem az” – mondta ünnepi beszédében Varga Ervin polgármester.

A leleplezett plakettet és névtáblát Csüdör Imre jobbágyfalvi római katolikus plébános szentelte meg, majd Kiss Sándor Lóránd unitárius lelkész kérte Isten áldását az eseményre, a faluközösségre, „hogy él tessük, megőrizzük és továbbadjuk ez áldott örökséget, és éltessek itt magyarságunkat, drága anyanyelvünket és népünket”. A lelkész arra is emlékeztetett: ma nem kell kardot fogni, de a szabadságunkért, gyermekeink jövőjéért ma is mindennap meg kell küzdeni.

A közösség nevében Szakács Endre a plakett felújításának és a

fémtábla készítésének múltjába tekintett vissza. Ez az épület volt valamikor a kultúra, a gazdakör és az üzlet otthona, Vadad büszkesége, ahol sokan tanultak meg énekelni, dolgozni, ahol táncoltak, de embert is öltek, ahonnan templomba és börtönbe is indultak el helyiek. A költő arcképét ábrázoló gipszplakett 1870 táján került fel az épület bejárata fölé, azóta sokszor bekenték már mésszel, sárral, rejtegették is a helyiek, mert sokszor nem volt ajánlatos, hogy látható legyen. A hétvégi jeles pillanat lehet egy új kezdet, egy új reménysugár, hogy lesznek még unokák, lesz még jövője a kis településnek – mondta a felszólaló, aki azt is elárulta, hogy a falu búcsús napján, szeptember végén ismét ünnepelni szeretnének, Kiss Levente szobrászművész felajánlotta a falunak egyik alkotását, a gyergyóalfalvi István pap szobrát, ezt pedig a falu katolikus templo-

mocskájában szeretnék elhelyezni. Arra is emlékeztetett: a falunak vannak költői, festői, és nincs annyi kőve, ahány emlékművet kellene még itt emelni.

Az ünnepi eseményen a vadadi kisiskolások mutattak be műsort Ács Ilona tanítónő irányításával, Petőfi-dalokkalal és népdalokkal örvendeztette meg az egybegyűlteket a jobbágyfalvi Nagy Ferenc férfikar, majd a csíkfalvi és vendég önkormányzatok, a faluközösség, az énekkar és a marosvásárhelyi 9. királyi magyar honvéd huszárezred hagyományörző csapata az emlékjelnél elhelyezte a tisztelet koszorúit.

A külföldi vendégek teljes elismerésüket fejezték ki a jeles pillanat kapcsán, míg Varga Ervin polgármester így nyilatkozott: „A jelenlétetek megerősít bennünket abban a hitben, hogy a magyar szó, a magyar lélek nem ismer határokat”.

Megújul a marosvásárhelyi sportcsarnok Aláírták a finanszírozási szerződést

Aláírták a marosvásárhelyi sportcsarnok mélyreható energetikai felújítása című projekt finanszírozási szerződését. A projekt célja a létesítmény energiahatékonyságának növelése.

A Maros Megyei Ifjúsági és Sportigazgatóság közleménye szerint a projektet a 3. beruházási prioritás – Környezetbarát közösségekért felelős régió, 3.2. intézkedés –, Energetikai hatékonyság a középületekben keretében nyújtották be, a 2021–2027-es Közép Regionális Program részeként, az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a román állami költségvetés finanszírozásával.

A tervezet a Nemzeti Sportügynökséggel kötött partnerségi megállapodás alapján valósul meg. Teljes beruházási értéke 56.791.725,52 lej, amit európai uniós és hazai forrásokból finanszíroznak, becsült időtartama 36 hónap.

A tervezett beavatkozások között szerepel az épület külső burkolatának hőszigetelése, a fűtési, szellőzési és világítási rendszerek korszerűsítése, a megújuló energiaforrások (napelemek, hőszivattyúk) használata, intelligens energiagazdálkodási rendszerek telepítése, valamint a beltéri környezet kényelmesebbé tétele és az üzemeltetési költségek csökkentése. A várható eredmények között említhetjük az éves primerenergia-fogyasztás több mint 60%-os csökkenését, az évi több mint 300 tonnával kevesebb szén-dioxid-kibocsátást, a megújuló energiaforrások fokozott használatát, illetve a város egyik legnagyobb középületeinek karbonlábnymóának csökkentését is.

A projekt jelentősen hozzájárul az energiahatékonyság növelését és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését célzó intézkedések előmozdításához, az európai zöldmegállapodás és az EU kohéziós politikája célkitűzéseinek megvalósításához, továbbá elősegíti a középületek zöldenergiára való átállását is. (szeredai)

Rekordösszegű fejlesztés Marosvásárhelyen

Korszerűsítik a Tudor és a November 7. negyed közötti útszakaszt

Június 17-én, kedden Marosvásárhely Helyi Tanácsa rendkívüli ülésen fogadott el két olyan alapvető határozatot, ami egy modern városi mobilitási projekt megvalósítását teszi lehetővé. A beruházás a Tudor Vladimirescu negyedet és a 1989. December 22. utat összekötő szakaszra vonatkozik.

Szeredai Vivien

Az első határozatban a város jóváhagyta az uniós támogatás elnyeréséhez szükséges összegeket és hozzájárulásokat. A több mint 86 millió lej értékű beruházás jelenleg a szer-

ződés-kötés utolsó szakaszában tart. A rendkívüli ülésen elfogadott módosításokat a Központi Regionális Fejlesztési Ügynökség kérte a szerződés véglegesítése előtt. A második határozat a Közlekedési infrastruktúra felújítása a Tudor Vladimirescu és a 1989. Decem-

ber 22. út közötti, tömegközlekedést kiszolgáló folyosón című beruházás műszaki tervének jóváhagyásáról szól. Ez az első szakaszban az 1918. December 1. úton több mint 2 kilométer hosszú szakaszt érint.

A beruházás a következő munkálatokat foglalja magába: külön buszsávok, illetve kerékpárutak és újratervezett járdák kialakítása, az útburkolat és a Poklos-patak feletti híd felújítása, korszerű buszmegállók és kerékpár-

kölcsönző pontok létesítése, valamint zöldövezetek kiépítése és új utcabútorok elhelyezése.

Ez a két projekt kulcsfontosságú a városi infrastruktúra modernizálásának folytatásához és a fenntartható mobilitás előmozdításához: egy zöldebb, modernebb, kerékpáros- és közösségi közlekedésbarátabb város irányába. A munkálatok a finanszírozási szerződés aláírását követően várhatóan 30 hónapig tartanak.

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

A minap éltük évadját a ballagásnak, most van annak ideje, hogy a nyolcadikosok meghozzák első vér- és verítékáldozatukat a (sokszor utóbb feleslegesnek bizonyult) tudás oltárán. Vizsgáznak, vizsgáztatják őket, akárcsak az érettségire állókat. Minden halálosan komoly, holott végeredményben semmit sem bizonyítanak a szőrös-szigorú-agypusztító vizsgák. Az ÉLET, a nagybetűs természetes, ennek fittyet hány, mást, többet, egyebet, nagyobbat követel. Praktikus készségeket, józan észjárást, felismerőkapacitást, jó természetet, türelmet és belátást, behódolást és bevágódást (ha kell), egészséges életöszönt és túlélési technikák ismeretét, készségeket, amiket otthonról is hozhatunk, sikerrel alkalmazhatunk, éveket és érveket az értelmetlen közönnyel szemben.

Na de mindez elméleti szörtyögés. Afféle aktus utáni jó tanács. Hiszen a hic et nunc legalább annyira megfontolandó tényező.

Az egyik iskolában, nevezzük George Facebook iskolának az egyszerűség és Zuckerberg kedvéért, egy tanulót (esetünkben leány, szinte 14 éves és taekwondo – egy

koreai eredetű harcművészeti, vagyis a lábbal és kézzel küzdés művészete c. sárgaöves-vizsgára, ha jól tévedek – készül) felkért az osztályának főnöke vagy irodalomtanára, hogy a nyolcadikosok búcsúztatójára a kollektív osztálydíszítésben való részvétel mellett keressen egy méltó búcsúztató szöveget. Műfaji megjelölés, megkötés nem volt.

Így tehát a hetedikes teljesen magára volt utalva. Itt kellett praktikumból vizsgáznia, vagyis kutatásokat kellett végeznie, elmerülve az irodalom óceánjába. A gyermeklány a 21. század szülötte, többé-kevésbé irodalommal fertőzött, könyvtáras blokkházi nagyszülői közegében-közelében virul, és természetesen a guglihoz fordult, ahová könnyed ujjtornával bebillentyűzte (pötyögésről már régtől nincs szó) azt a szót, hogy „búcsú”.

Mit ád Isten, akarom mondani a digitális felhő és könyvtár, Reményi Sándor Mi mindig búcsúznak c. versét dobta ki. Avagy ez tetszett meg a sárga övre aszpirál jelöltnek. A tanár elfogadta. A lányka megtanulta. Elmondta. Hibátlanul és hallj csudát, átéléssel. Megérinthezte őt is. Ide másolom a verset. Nem hosszú.

Szubjektív

Mi mindig búcsuzunk

Mondom néktek: mi mindig búcsuzunk.
Az éjtől reggel, a nappaltól este,
A színektől, ha szürke por belepte,
A csöndtől, mikor hang zavarta fel,
A hangtól, mikor csendbe halkul el,
Minden szótól, amit kimond a szánk,
Minden mosolytól, mely sugárzott ránk,
Minden sebtől, mely fáj és égetett,
Minden képtől, mely belénk mélyedett,
Az álmainktól, mik nem teljesültek,
A lángjainktól, mik lassan kihűltek,
A tűnő tájtól, mit vonatról láttunk,
A kemény rögtől, min megállt a lábunk.

Mert nincs napkelte kettő, ugyanaz,
Mert minden csönd más, – minden könny, – vigasz,
Elfut a perc, az örök Idő várja,
Lelkünk, mint fehér kendő, leng utána,
Sokszor könnyünk se hull, szívünk se fáj.
Hidegen hagy az elhagyott táj, –
Hogy eltemettük: róla nem tudunk.
És mégis mondom néktek:
Valamitől mi mindig búcsuzunk.

SZERKESZTETTE: MENYHÁRT BORBÁLA

Irritábilisbél-szindróma

Szervi elváltozás nincs, de a panaszok megkeserítik a páciens mindennapjait

Kínzó hasgörcsök, puffadás, feszítő has – sokan legyintenek az emésztőrendszeri panaszaik jelentkezésekor, mondván, csak érzékeny a gyomruk, nem is gondolnak arra, hogy a háttérben komolyabb probléma is meghúzódhat. Az irritábilisbél-szindróma (IBS) ma már egyre több embert érint, mégis kevesen fordulnak orvoshoz vele, és gyakran évekig szenvednek, anélkül hogy pontos diagnózist kapnának. A betegségnek nincsenek kizárólag rá jellemző tünetei, így a pontos diagnosztizálása nem egyszerű folyamat, ráadásul az IBS tünetei olykor más betegségekre is utalhatnak, ezért is fontos a panaszokkal mielőbb gasztroenterológus szakorvoshoz fordulni, hogy kizárja a szervi okokat. A betegségről, annak kezelési lehetőségeiről **Papp Evelin** emésztőrendszeri megbetegedésekre szakosodott dietetikussal beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

– *Melyek azok a tünetek, amelyek esetében felmerülhet a páciensben, hogy esetleg irritábilisbél-szindróma okozhatja a panaszait?*

– Az irritábilisbél-szindróma, röviden IBS, egy funkcionális emésztőrendszeri rendellenesség, ami azt jelenti, hogy a tünetek háttérben nem mutatható ki szervi elváltozás, így endoszkópiái és laborvizsgálatokkal nem lehet kimutatni. Ennek ellenére nem egy álbetegségről van szó, a páciensek panaszai nagyon is valóságok, és jelentősen rontják az életminőséget. Ezt azért tartom fontosnak kiemelni, mert régebb, a kilencvenes években sajnos álbetegségként tekintettek erre.

Az IBS-nek nincsenek kizárólag rá jellemző tünetei. A diagnózist gasztroenterológus szakorvos állítja fel, és ennek az alapja a Rome 4 kritériumrendszer, illetve kizárásos alapon történik: először ki kell zárni más lehetséges szervi problémákat, például gyulladásos bélbetegségeket, endometriózist vagy akár a vastagbélrákot is. Ez laborvizsgálatokat, kolonoszkópiát és sokszor egyéb képalkotó eljárásokat is feltételez. Tulajdonképpen négyfajta irritábilisbél-szindrómáról tudunk: van székrekedéssel, van hasmenéssel járó, egy vegyes forma, továbbá egy meg nem határozott formája, ami azt jelenti, hogy annyira változóak a páciens tünetei, ami a széklet állagát és gyakoriságát illeti, hogy az előző három egyikebe sem lehet besorolni.

Az irritábilisbél-szindróma esetében egy egész tünetpalettáról beszélünk. Gyakori a görcsös hasi fájdalom, a hasmenés (azaz több mint három vizesebb széklet egy nap), a székrekedés (kevesebb mint három széklet egy héten), de akár a puffadás is.

Tudni kell, hogy az irritábilisbél-

szindrómával élő páciensek mintegy fele kontaminált vékonybél szindrómával (SIBO) is küszködik, ez esetben is hasonlóak a tünetek, viszont gyakoribb a puffadás.

– *Milyen okok állnak az irritábilisbél-szindróma kialakulásának a háttérben?*

– A páciensek legalább 20–40 százalékánál egy ételmérgezés nyomán alakul ki az irritábilisbél-szindróma. Ugyanakkor a stresszes életmódnak is szerepe van a kialakulásában, hiszen az agy folyamatosan kommunikál a bélrendszerrel a bolygóidegen keresztül. Az irritábilisbél-szindrómás páciensek általában szorongóbb, depresszióra hajlamosabb személyek, ez az állapot pedig emésztőrendszeri tünetekhez vezethet. Az emésztőrendszeri panaszok pedig kedvezőtlenül befolyásolják a páciens mentális állapotát, így egy ördögi kör alakul ki, hiszen ha a páciens stresszes, az tovább fokozza az emésztőrendszeri tüneteket, emiatt sokan ajánlják a meditációt, jogát, vagy akár egy pszichológussal való együttműködést, hiszen mindez nagyon sokat tud segíteni a megfelelő táplálkozás mellett. Sajnos jellemző az is, hogy ha a páciens egy stresszebb időszakon megy keresztül, akkor fokozódnak a tünetek.

– *Hogyan lehet segíteni az irritábilisbél-szindrómával diagnosztizált pácienseken?*

– Az irritábilisbél-szindróma egy összetett, de nem reménytelen állapot. Bár sokáig úgy tartották, hogy nem gyógyítható, ma már tudjuk, hogy megfelelő, személyre szabott megközelítéssel remisszióba hozható. Ennek kulcsa az ok(ok) feltárása – hiszen az IBS háttérben számos tényező állhat: bélflóra-egyensúlyzavar (diszbiózis), ételintoleranciák, fokozott bélpermeabilitás („szivárgó bél”), stressz vagy éppen korábbi ételmérgezések, kevésbé tudatos életmód, akár több faktor is jelen lehet egy-

egy szakemberrel, mielőtt ezekhez nyúlunk, hiszen ott van például a Bifidobacterium infantis, amelynek a hatékonysága az irritábilisbél-szindróma estében tudományosan bizonyított. Ugyanakkor rengeteg táplálékkiegészítő létezik, amelyek nem tartalmaznak megfelelő dózisban élő mikroorganizmusokat, így nem lesz elegendő egy ilyen típusú emésztőrendszeri probléma esetében. Vannak például olyan készítmények, szinbiotikumok, amelyek bizonyos helyzetekben hasznosak tudnak lenni, ellenben gyakran laxatív hatást váltanak ki az irritábilisbél-szindrómával küszködő betegeknél, emiatt nagyon fontos szakember segítségével, egyénre szabottan kiválasztani a megfelelő készítményt.

– *A mozgásszegény életmód, az, ha valaki a munkájából kifolyólag naponta nyolc-tíz órát tölt a számítógép előtt, elősegíti a tünetek fokozódását?*

– A sport, a fizikai aktivitás segítenek abban, hogy a bélmozgást egyensúlyban tartsuk, ezáltal például csökkenhet a puffadás. Ráadásul a sport hatására javul a páciens közérzete, a lelkiállapota, ami hatással van az emésztőrendszerre. Például székrekedés esetén nagyon fontos a testmozgás, a megfelelő folyadék- és az elegendő rostfogyasztás mellett. Az ülő életmód jelentősen hozzájárul a székrekedés kialakulásához, ezért fontos, hogy legalább napi 5-10 perc fizikai aktivitásunk legyen, ha lehetőségünk van, heti két-három alkalommal menjünk el sportolni, vagy tegyünk meg napi tízezer lépést, de legalább ötezret. Ha valaki naponta 8-10 órát tölt a számítógép előtt ülve, az sajnos hozzájárul az irritábilisbél-szindróma tüneteinek a rosszabbodásához, tehát nagyon fontos, hogy legalább óránként felálljunk, picit megmozduljunk.

– *A táplálkozás terén mire kell odafigyelniük az irritábilisbél-szindrómában szenvedő pácienseknek?*

– Nincsen tiltólista, sem egy jegyzék arról, hogy mi a megengedett, mivel annyira színes a paletta, annyira különböznek az egyes páciensek tünetei. Például a rostokban gazdag étrend ajánlott a székrekedéses betegeknél, de nem ajánlott

azoknak, akik hasmenéssel küszködnek. Az irritábilisbél-szindróma (IBS) tüneteinek enyhítésére számos módszer létezik, amelyek közé tartozik az alacsony FODMAP-tartalmú étrend, 6 hétig „kivezetünk” bizonyos ételeket az étrendből, amelyek nagy mennyiségben tartalmaznak fermentálódó szénhidrátokat, laktózt, fruktózt, frukto-oligozaharidokat, galakto-oligozaharidokat, polialkoholokat.

Például a magas laktóztartalmú tejtermékeket, ide tartoznak a lágyabb sajtok, joghurtok, tejszín. 6 hét lejárta után, két hónapon keresztül visszavezetjük fokozatosan ezeket, háromnaponta egy-egy új ételmiszert illesztünk be az étrendbe, kisebb adagokban, hogy lássuk, melyek azok az ételek, vagy ételkombinációk, amelyek tüneteiket idéznek elő. Azonban a táplálkozással kapcsolatosan mindenképp szakember segítségét kell kérni, mert gyakran látom azt, hogy a páciensek kihagynak bizonyos ételeket, nem juttatnak a szervezetbe megfelelő mennyiségű rostot, kalciumot, fehérjét, csak kivonnak bizonyos ételeket az étrendjükből, de nem figyelnek arra, hogy az kellőképpen változatos maradjon. Ugyanakkor gyakori az is, hogy nem étkeznek megfelelően, a mindennapi rohanás közepette éppen bekapnak valamit, vagy reggelente csak egy kávé hörpintenek fel, de mindemellett a dohányzás, az alkohol és a kávéfogyasztás is fokozni tudja a tüneteket, ezért számos életmódbeli változásra van szükség, amihez elengedhetetlen egy szakember segítsége.

– *Ha elhanyagolja a páciens a betegségét, nem fordul orvoshoz, táplálkozási szakemberhez, az irritábilisbél-szindróma hosszú távon tud komolyabb betegségeket okozni, például a vastagbélben?*

– A szakirodalom szerint attól nem kell tartani, hogy például vastagbélrákot okozna. Azt viszont tudni kell, hogy a bélrendszerben lévő jó és rossz baktériumok között felborult egyensúly tovább tudja rontani a helyzetet, és kialakulhat a páciensnél egy kontaminált vékonybél szindróma, hisztaminintolerancia, vagy egyéb, a bélmikrobiomot érintő probléma, tehát semmiképp nem szabad félvállról venni.

Illusztráció

A 25–65 év közötti nőket várják

Ingyenes méhnyakrákszűrés a marosvásárhelyi sürgősségi kórházban

Az országos méhnyakrákszűrés program keretében a Maros Megyei Sürgősségi Kórházban ingyenes HPV-szűrésre várják június 16-tól a 25–65 év közötti nőket, akiknek nincsenek méhnyakrákra utaló tünetek. A vizsgálathoz nem szükséges küldőpapír, sem előzetes bejelentkezés.

Menyhárt Borbála

A Maros Megyei Sürgősségi Kórház közleménye szerint a méhnyakrákszűrés az intézmény járóbeteg-részlegén, a szülészeti-nőgyógyászati rendelőben (4056-os szoba) zajlik, az alábbi program szerint: hétfőtől csütörtökig 9–19 óra között, pénteki napokon pedig 9–14 óra között.

A szűrésen 25–65 év közötti nők vehetnek részt, akik nem estek át méheltávolításon,

nem rendelkeznek méhnyakrák-diagnózissal, illetve fontos tudni, hogy egészségbiztosítással nem rendelkező nők is jelentkezhetnek az ingyenes vizsgálatra.

A célcsoportba tartozó nők számára nem szükséges küldőpapír, nem kell előre időpontot kérniük szűrésre, mindössze a személyi igazolványukat kell magukkal vinniük.

A szűrővizsgálat eredményeit legtöbb 30 napon belül kapják meg a páciensek, az eredmények személyesen vehetők át a szülészeti-

Fotók: Maros Megyei Sürgősségi Kórház

nőgyógyászati rendelőben, a 4056-os szobában, előzetes telefonos egyeztetés után. Ehhez a 0372-653-100/338-as belső számot kell hívni, az alábbi időpontokban: hétfőtől csütörtökig 14–15 óra között, pénteki napon 13–14 óra között.

Mariana Negoită, a Maros Megyei Kórház sajtószóvivője lapunk érdeklődésére elmondta, jelenleg 1500 HPV-vizsgálat elvégzésére van lehetőségük, így a kampány addig tart, amíg a keret el nem fogy.

A szakemberek hangsúlyozzák, rendkívül fontos, hogy a nők rendszeresen részt vegyenek a szűrővizsgálaton, ugyanis a méhnyakrák azon kevés ráktípusok egyike, amely majdnem 100%-ban megelőzhető a korai felismeréssel. A vizsgálatot követően,

amennyiben az eredmény negatív, a 25–29 éves nőket 3 év múlva, a 30 éves és idősebb nőket 5 év múlva hívják vissza újabb szűrésre. Ha a szűrés eredménye pozitív, az érintett nőket további kivizsgálásokra küldik. Egy pozitív HPV-teszt ugyanis nem jelenti azt, hogy valaki már rákos, vagy biztosan ki fog alakulni nála a betegség, hanem csupán annyit jelent, hogy esetében magas kockázatú HPV-fertőzés áll fenn, amely elváltozásokhoz vagy méhnyakrákhoz vezethet. A megelőzés legfontosabb eszköze tehát a szűrővizsgálatok elvégzése, amelyek segítségével az esetleges elváltozások még időben felismerhetők és kezelhetők, még mielőtt kialakulna a rákos megbetegedés.

Gyerekbárát eljárásra van szükség az igazságszolgáltatásban

Kétezerhez közelít a szexuálisan bántalmazott gyerekek száma

A Gyermekjogvédelmi és Örökbefogadási Országos Hatóság nyilvántartása szerint 2024-ben Romániában több mint 20 ezer bántalmazásos esetet jegyeztek, amelyekben az áldozat gyerek volt. Ezek közül 1.865 szexuális bántalmazás volt, további 66 esetben pedig kiskorúak váltak szexuális kizsákmányolás áldozataivá. A szexuális visszaélés áldozatainak többsége lány volt. A gyermekbántalmazásos esetek számának aggasztó növekedése miatt a Mentsétek Meg a Gyermekeket Románia szervezet nyilvános felhívást intézett az állami intézmények felé, amelyben jelzik, hogy óriási szükség van a Barnahus-modell országos kiterjesztésére. Ez egy gyerekbárát igazságszolgáltatási megközelítés, amely a kiskorú áldozatokra összpontosít, a modell lényege, hogy egy helyen, egy épületben, egy csapatban, gyerekbárát környezetben gyűjti össze a szükséges szakembereket (rendőrség, bíróság, gyermekvédelem), hogy a gyermeknek ne kelljen többször elmondania a történetét.

Menyhárt Borbála

Az országos gyermekjogvédelmi hatóság adatai szerint tavaly 2.413 kiskorú vált fizikai bántalmazás áldozatává, míg 2.817 esetben érzelmi bántalmazásról számoltak be. A hatóságok 2.559 ügyben indítványozták a bántalmazó büntetőjogi felelősségre vonását – derül ki ugyanebből a forrásból.

A helyzetet súlyosbítja, hogy 2024-ben 1.175 bántalmazási, elhanyagolási és kizsákmányolási esetet jegyeztek, amikor az áldozat egy évnél kisebb gyerek volt. 1.551 áldozat három évnél fiatalabb volt, további 3.201 pedig még nem töltötte be a hatodik életévét. A szexuálisan bántalmazott gyerekek közül 81 áldozat 3–6 év közötti, 113-an 7–9 év közöttiek, 444-en 10–13 év közötti kiskorúak voltak, 1204 áldozat életkora pedig 14–17 év között volt – áll a statisztikákban.

Ezekre hivatkozva a Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet felhívja a hatóságok figyelmét, hogy sürgősen szükség van gyerekbárát eszközökre az igazságszolgáltatásban.

A bukaresti Barnahus-központot – amely Románia első ilyen típusú központja – 2022 júliusában hozta létre a Mentsétek Meg a

Gyermekeket szervezet a 6. kerületi Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal partneriségben. Megnyitása óta 117 gyermekáldozat részesült ott multidiszciplináris szolgáltatásokban. A szervezet szerint rendkívül fontos, hogy a bántalmazott gyermeket kik veszik körül a nyomozás alatt, ugyanis ismételten át kell élnie az elszenvedett traumát a kihallgatás során, amikor újra és újra elmeséltetik vele a történeteket. Az izlandi Barnahus-módszer, amelyet már Európa számos országában alkalmaznak, pont ezt hivatott kiküszöbölni. A Barnahus-központban a megfelelően képzett szakember kifejezetten gyermekek számára kialakított, barátságos környezetben beszélget el a kiskorúval, olyan nyelvezettel, ami világos, érthető, a kihallgatás többi résztvevője, a nyomozó rendőr, ügyvéd, ügyész pedig egy másik helyiségből, audiovizuális eszközök révén követi az elhangzottakat. Ennek köszönhetően a gyereket nem kényszerítik sok idegen, nem tesznek fel számára érthetetlen kérdéseket. A gyerekek általában így hamarabb megnyílnak, a megfelelő bizonyítékok is előkerülnek. A Barnahus-módszer egy integrált modell, amely tömöríti azokat a segítségnyújtási szolgáltatásokat, amelyekre a

bántalmazott gyermeknek szüksége van, ezekben a központokban a kihallgatósoba mellett orvosi vizsgálatra, valamint pszichológiai szaktanácsadásra is lehetőség van.

A Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet javaslata egy államilag támogatott országos program elfogadását célozza, amely a Barnahus-modell kiterjesztését és intézményesítését valósítaná meg Románia minden régiójában, a gyermekvédelmi rendszer és az igazságszolgáltatási rendszer szerves részeként.

Ennek érdekében szükség van egy országos jogi keret elfogadására, amely hivatalos gyermekvédelmi intézményként ismeri el és szabályozza a Barnahus-központokat, illetve közpénzek elkülönítésére, hogy ilyen köz-

pontokat hozzanak létre az ország minden megyéjében, az önkormányzatokkal és tapasztalt civil szervezetekkel együttműködve. A szervezet szerint ugyanakkor szükség van egy intézményközi koordinációs mechanizmus létrehozására, amely magában foglalja az Igazságügyi Minisztériumot, a Belügyminisztériumot, az Egészségügyi Minisztériumot, az Oktatási Minisztériumot, valamint a Családügyi, Ifjúsági és Esélyegyenlőségi Minisztériumot. Mindemellett pedig szakirányú képzéseket kell biztosítani minden érintett szereplő – ügyészek, rendőrök, pszichológusok, igazságügyi orvosok és szociális munkások – számára, akik a gyerekáldozatokkal kapcsolatba kerülnek – mutatnak rá a közleményben.

Illusztráció

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

HALVA

Ez az édesség valószínűleg sokunk kedvence. Az alaprecepthez kakaót, vagdalt magvakat, aszalt gyümölcsöket is kavarhatunk. 40 dkg kristálycukorból és 8 dl vízből szirupot főzök, csipetnyi sót is adok hozzá. 30 dkg tahinit (szezámmagpasztát), 15 dkg tökmagpasztát (ha nincs kész pasztánk, a szezám- és a sütőtökmagot is daráljuk a darálógéppel addig, amíg krémes állagúvá válik), egy evőkanál vaníliaesszenciát, kevés rumesszenciát összekeverek. Ezután készítem el a cukorszirupot, majd félreveszem a tűzhelyről, és óvatosan belekeverem a magvas krémbe. Addig keverem, amíg összeáll, és kezd besűrűsödni. Vigyázni kell a kevergetéssel, mert ha túlságosan kihül, felvágáskor majd töredezni fog. Én két kisebb őzgerincformába öntöttem, vizes kanállal elsimítottam. Hagytam kihűlni, majd 2 órára hűtőbe tettem. Utána kiborítottam. Langyos vízbe mártott sütőpapírral beborítottam.

KENHETŐ EPERHAB

Két kg epret összeturmixolok, 90 dkg cukrot, egy dl vizet, egy nagyobb citrom levét hozzáadok. Kb. 25 perc főzés után pici sőt és csipetnyi citromsót szórok rá, amitől egyre habosabb lesz a massa. Három evőkanál pektint vagy két tasak dzsemfixet három evőkanál cukorral összevegyítek, és egy masszív habverővel nagy lángon hozzákeverem. Hagyom párat rotytanni, majd egy merőkanál segítségével az eperhabréteget kevés epervelő masszával egy edénybe teszek. Én most kis, keskeny tepsis formájú edénybe tettem, és lefóliáztam. Egy tepsibe hideg vizet töltöttem, beleállítottam az eperhabos formát. Miután kihűlt és eltávolítottam a fóliát, nem tudtam betelni az illatával. Pirítós kenyérre vajat kentem, majd erre az illatos-zamatos, gyönyörű színű eperhabszelét kentem.

EPRES-ORDÁS KALÁCS

Egy kg lisztet, csipetnyi sót, öt evőkanál cukrot, 10 evőkanál olajat, egy citrom reszelt héját, öt dkg élesztőt öt dl langyos tejben fel-futtatok, két tojást, egy tojássárgát alaposan kidolgozok, mindaddig, amíg olyan tésztát kapok, ami nem ragad. Letakaram, és kelni hagyom. Nekem ebből 3 kalács lesz. Egy kg ordát 20 dkg porcukorral, öt kis tasak vaníliás cukorral, kevés mascarponéval, két tojással jól kikavarok. Kinyújtom a tésztát, kevés prézlivvel megszórom, megkenem az ordás krémmel, aztán kettőbe vágott epreket helyezek rá, majd felcsavarom. Kivajazott tepsibe teszem, majd kb. 30 percig kelesztem abban is. A tetejét tojássárgával kenem meg. Előmelegített sütőben, 160 fokon készre sütöm.

FRISS CUKORBORSÓ-FŐZELÉK

Fél dl olajban egy kisebb fej apróra vágott hagymát megfonnyasztok, hozzáadok egy liter frissen kifejtett cukorborsót, sózom, borsozom, pici piros fűszerpaprikával megszórom. Feltöltöm annyi vízzel, hogy épp csak ellepje. 10 perc alatt már puha is a zsenge cukorborsó. Hat dl növényi tejszínnel feltöltöm, és folytonosan kavargatva besűrítem. Vagdalt friss kaporral és zöld petrezselyemmel ízesítem. Tükörtojással szeretjük a legjobban!

Jó étvágyat kívánok!

A férfiak körében a leggyakoribb ráktípus

Évente közel háromezer áldozatot szed a prosztatatarák

Romániában a prosztatatarák miatti halálozási arány több mint háromszorosa a nyugat-európai átlagnak – figyelmeztetnek szakemberek a prosztatatarák elleni küzdelem világnapján, június 11-én. Míg a fejlettebb országokban a korai szűrés és a célzott megelőzés 90% feletti ötéves túlélési arányt eredményez, addig Romániában évente közel háromezer férfi hal meg a betegség következtében. Ennek egyik fő oka, hogy nincs országos szűrőprogram, a vizsgálatok elvégzése az érintettek egyéni kezdeményezésén múlik, sok esetben csak előrehaladott stádiumban derül fény a betegségre. Az onkológusok és urológusok szerint főleg 50 év fölött rendszeresen el kellene végeztetni a PSA-tesztet, illetve szűrővizsgálatra kellene járni.

A prosztatatarák nem jelent halálos ítéletet, amennyiben korai stádiumban fedezik fel, mivel hatékonyan kezelhető – idézi az Agerpres *Daniela Zob* onkológust, aki szerint sok férfi azért halogatja az orvosi konzultációt, mert nincs elég információja, szégyelli a vizsgálatot, vagy tart tőle. A helyes tájékoztatás, a megelőzés, a rendszeres szűrővizsgálatok, valamint a korai diagnózis és a megfelelő terápiák a legfontosabb fegyverek e betegség leküzdésében.

Osama Salloum urológus szerint a prosztatatarák miatti halálozás Romániában rendkívül aggasztó, meghaladja a 30%-ot, míg olyan országokban, ahol aktív szűrőprogram működik, ez az arány 10% alatti. A szakember szerint e különbség abból is adódik, hogy Romániában nincsen országos prosztatatarákszűrő program, az 50 év feletti férfiakat nem hívják rendszeresen vizsgálatra, minden a páciens kezdeményezésén múlik, vagy – ami még rosszabb – a véletlenül – magyarázta az orvos.

A közleményben idézett statisztikák szerint a fejlett országokban az ötéves túlélési arány meghaladja a 90%-ot, míg Romániában sok beteg előrehaladott stádiumban kerül orvoshoz, amikor a kezelési lehetőségek már korlátozottak.

A prosztatatarák a leggyakoribb daganatos megbetegedés a romániai férfiak körében, ezt követi a tüdőrák. Minden év június 11-én tartják a prosztatatarák elleni küzdelem világnapját, amelynek célja a korai felismerés, megelőzés és kezelés fontosságának tudatosítása. A rendelkezésre álló adatok szerint Romániában évente 10 442 új prosztatatarákos esetet és 2854 halálesetet jegyeznek – áll az Agerpres közleményében.

Több mint 39 ezer aktív beteggel Romániában a proszta-

tarák nem csak egy statisztikai adat – ez egy válsághelyzet, amire figyelni kell. A háziorvossal vagy urológussal folytatott őszinte beszélgetés, valamint a PSA-teszt és a rektális vizsgálat rendszeres elvégzése – különösen 50 év felett – elengedhetetlen a korai felismeréshez, és élet-halál kérdése lehet – hangsúlyozta *Cezar Irimia*, a Rákbetegek Szövetségének elnöke. A betegség a férfiak prosztatamirigyében alakul ki, amely a húgyhólyag alatt található. Bár sok esetben lassan fejlődik, és éveken át nem okoz tüneteket, léteznek agresszív formák is, amelyek áttéteket okozhatnak, különösen a csontokban. A kockázati tényezők közé tartozik az életkor (65 év felett), ha a családban már előfordult prosztatatarák, a genetikai mutációk – például a BRCA2 –, az elhízás és a mozgásszegény életmód.

A prosztatatarák diagnosztizálása PSA-vérvizsgálattal, rektális tapintással, MRI-vel és biopsziával történik. A kezelés a betegség stádiumától függően változik, és magába foglalhatja az aktív megfigyelést, műtéti beavatkozást, sugárkezelést, hormonterápiát, valamint egyes esetekben kemoterápiát és célzott terápiát is. A szakértők szerint a prosztatatarák tünetek nélkül is fejlődhet, sok esetben véletlenszerűen, rutinvizsgálatok során fedezik fel.

A kétszáz évet élt merész zenész (1.)

Szilágyi Mihály

„Ha az időt az azt kitöltő eseményekkel mérnénk, kétszáz évet éltem” – foglalta össze unalommentes életét egy olyan kalandor, akit sokan bálványoztak, sokan irigyeltek, akitől sokan féltek, akit valahol szívesen, máshol pedig nem szívesen láttak. Kétszáz évnyi esemény egy rövidke emberi életbe sűrítve – és ezen mozzanatok között több olyan is volt, amelyek ma is hatás-lal vannak az életünk-re.

1732. január 24-én egy párizsi órásmester családjában a sok leány-gyermek mellett végre született egy fiú is, akit az utókor Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais néven ismert meg. A középosztálybeli gyereknek kimondottan boldog és gondtalan élete volt, mert nővérei mellett az egyetlen fiút a szülők el-kényeztették. Tízéves koráig élhette a boldog gyermekkor felhőtlen idő-szakát, ugyanis ekkor küldték isko-lába. Mindössze két évig részesült intézményes oktatásban, mert apja jobbnak látta, ha a gyerek mítoszok helyett megtanulja az órásmestersé-get. Az édesapa megértette, hogy az időmérő szerkezetek fényes jövőt jósolnak annak, aki jól ismeri a ma-sináik titkait.

A kalandor természetű Pierre-Augustin Caron azonban komolyta-lan hozzáállást mutatott apja tudományához, ezért a mester egy-szerűen kidobta a műhelyből. Egy kis idő elteltével azonban a gyerek bocsánatot kért apjától, és visszaké-rezkedett a műhelybe. Lehet, idő-közben rájött, mennyire jó üzleti

lehetőség rejlik az óraszerkezetek-ben...

A XVIII. század a zsebórákul-tusz felvirágzásáról szólt. Ekkor je-lentek meg a percmutatók is a zsebórákon, sőt a gazdagság szim-bólumaként egyre kisebb, de ugyanakkor drágakövekkel díszített luxuszebórákat kezdtek el gyár-tani. A készülékeknek azonban volt egy nagy hibájuk: a pontatlanság, mely körülbelül napi fél órában nyilvánult meg.

Pierre-Augustin egy évnyi kí-sérletezés után, 1753-ban feltalált egy újfajta kettős gátszerkezetet, amely által elképesztő módon ja-vult a zsebórák pontossága, ugyan-akkor a szerkezet mérete is lecsökkent. Ezzel egy nagy lépést tett az ékszerszerű luxusórák irá-nyába. (Jó, ha tudjuk, hogy a far-mernadrágok jobb oldalán a nagy zseb fölött van egy kisebb zseb, mely kimondottan zsebórák tárolá-sára szolgált, és ezt hagyomány-ként őrzik ma is a nadrágok.) A mindössze 21 éves fiatalember si-kere hevében elkövetett egy nagy tévedést: megmutatta találmányát XV. Lajos király udvari órásmeste-rének, Jean-André Lepaute-nak, aki azon nyomban sajátjaként kezdte alkalmazni az új ötletet. Pi-erre-Augustin azonban nem hagyta magát, és felháborodását közhírré tette a Mercure de France közlöny-ben, és bizonyítékait a Tudomá-nyos Akadémia elé terjesztette. A tudósok egyértelműen az ifjú fel-találónak adtak igazat. A király ér-deklődve figyelte a fejleményeket, és úgy döntött, rendel egy új típusú

zsebórát szeretőjének. Ezzel a fia-tal órásmester királyi óraművésszé lépett elő.

Az új óraművész azonban sokkal okosabb és ravaszabb volt, mint azt róla sejtették. Kitűnően játszott gi-táron, furulyán, hegedűn és hárfán is. Ha úgy adta a sors, komoly mű-vészként is megállta a helyét. Hang-szertudására a királyi család is fölfigyelt. XV. Lajos, látva Pierre-Augustin zenei tehetségét, lányai mellé rendelte hárfamesternek. A kitűnő modorú és elméjű zenész magával ragadó stílusával hamar bizalmas barátja lett a négy király-lánynak. Jól tudta, hogy ez a barát-ság még karriert is jelenthet. Nem sajnálta a fáradságot és az időt, hogy hetente házikoncerteket tart-son a királyi családban, ahol fuvo-lával kíserte a hárfával fellépő lányokat. Természetesen zene-mesterként lehetősége adódott szá-mos színházi előadáson is részt venni, ami későbbi drámaírói tevé-kenységét alapozta meg.

Pierre-Augustin nem csak karri-erről, hanem fényes jövőről is áb-rándozott. Rendkívül bátor és megfontolt lévén, figyelemmel kö-vetett minden eseményt, mely elő-nyére lehetett. Jóképű, higgadt, de ugyanakkor merész megjelenésének köszönhetően összebarátkozott egy idős udvari tisztviselő feleségével. Az asszony – hogy végre akadt, aki felfedezte benne a nőt – rávette gyengülő férjét, hogy engedje át hi-vatalát Pierre-Augustinnak. Alig kapta meg a fiatal udvarló az állást, hamarosan meghalt az idős tisztvi-selő, és így semmi sem akadályozta,

hogy az özvegy és a zenemester összeházasodjanak. Ez a nász va-gyont és nemesi rangot jelentett, amit a számító fiatalember ki is használt, mert felvette a Beaumar-chais nevet, és lovagi címet is kieszközölt magának. A névváltás „jó üzlet”-nek bizonyult – ezt is jelenti a francia kifejezés. Sokan felfigyel-tek arra, hogy még a házasság első évében hirtelen elhunyt a feleség.

Beaumarchais azonban nem so-

káig maradt özvegy. 1768-ban má-sodszor is megházasodott, szintén egy gazdag özvegy lett a boldog fe-leléség, de néhány év múlva az is el-halálozott. Bár bizonyítani senki sem tudta, pletykák sora keringett arról, hogy e gyors elhalálozások hátterében talán valamiféle mérég is előfordulhatott. A lényeg, hogy Beaumarchais újabb birtokokkal gazdagodott.

(Folytatjuk)

Mester és tanítványai

Kép forrása: www.bruzanemediabase.com/en/exploration/artists/beaumarchais-pierre-augustin-caron

Jean de La Bruyere, XVII. századi francia író figyelmeztetését idézzük a rejtvény főszoraiban.				SOMOGY MEGYEIU FALU	TARA ÜRNÓJE (SCARLETT) FORMÁL	APÓS (NÉP.)	BESZÍVI	SZICÍLIAI VULKÁN	A HÉLIUM VEGYJELE FRANCIA FOLYO	GYENGE, SOVÁNY LÓ	MAJDNEM SZÉPI!	A CIRKÓ-NIUM VEGYJELE	A SZEMÉ-LYÉVEL	GALLY PARADI-CSOMI	SZORÍTÓ SZERSZÁM	KALIBER	ELEMEL
				1.													0
				INTÉZ-MÉNYT LÉT-REHOZÓ					KATONAI ALAKULAT ORSZ. GYÜL. HELY (1707)						FORR ... (MÓRICZ ZS. REGÉNYE) SZÍNVONAL		
				... AVIS (RITKA MADÁR) ÉLEZŐ			ZEUSZ HALAN-DÓ SZERELME MENNYI IDEJE?					ALUL ROMÁN PO-LITIKUS V. (PETRU)				FÁBA VÉS OLASZ UGRÁS (FONET.)	
2.	S	LENTEBBI IRÁNYBA MEGY TOVÁBB	TENGERI ÁLLAT ÜTŐGET (TÁJSZÓ)			A SZAJNÁBA ÖMLIK SZÍNDARAB					...LOCI (HELY SZELLEME) BEKÖVET-KEZŐ						NAPÓLEON JELE VILÁGÚR ANYAGA
MAGAS HEGYSÉG-RE VONAT-KOZÓ						RÓMAI 501 ÖGÖRÖG PIACTÉR		...IPSO (ÖN-MAGATOL) ALÁ		AZ ARGON VEGYJELE BECÉZETT ÖREGÚR			RÓMAI 4 JAPÁN TÁB-LÁS JÁTEK		SZÉLES RÉSZ! RÖHÖGNI KEZD!		
FRANCIA JÁNOS				ARAT SZÉK VAN ILYEN				AKADOZVA BESZÉL SZABAD JA-PÁN HARCOS					IMÁDKOZZA-TOK (LATIN) KÖLTŐ (LÁSZLÓ)				
A SZOM-SZÉDBA TASZÍT					GERENDA-VÁGÓ FÜRÉS ZÓRLÓGUMI				MODELLT ÁLL KÉTSÉGBE VON						KIS HÁZI-KUTYA IDEGEN MÁRIA		
ÉVSZAK			ZAMAT NÉVELŐ					ÖTÉVESEK ISKOLÁJA A HAZA LÉNYEGEI					ANNYI MINT (RÓV.) LÁM		HÁROM (OLASZ) MAGAD		
ANGOL ÚR (RÓV.) FELTÉVE			NAGYTESTŰ PAPAGÁJ FAFAJTA (ULMUS)				NŐI NÉV (DEC. 22.) MENS ... (ÉP LÉLEK)					VÁLYÚ SÉMI NÉP					A SZÉN VEGYJELE FÉNYÉRZÉ-KENY PAPIR
		NÁTRIUM-KARBONÁT VALAMINÉL LENTEBB				ROSTA ÜTÉSEK NÉLKÜLI TUSA					OLASZ SZERELEM HIBÁSNAK TARTÓ					LATIN CSONT ROMÁN NŐI NÉV	
GYOM			TÉLI SPORT RUHA TAR-TOZÉKA		A BÁRIUM VEGYJELE ÍRORSZÁG HONI NEVE			A NÁTRIUM VEGYJELE TÁPLÁL		FRANCIA ARANY HORDÓ-MÉRTÉK			ZOKOG AZ ÖRÖK VÁROS		SZÍVÉLYES ÜDVÖZLET HOLLAND AUTÓJEL		
KIS MÉR-TÉKBEN				KIRÁLYNŐ (FRANCIA) FARKATLAN LIBAI!				FED, BORÍT BECÉZETT OLIVÉR						FÉRFINÉV (JAN. 17.) DÜLEDEK			
ÉNEKEL				AB ... (HA-RAGGAL) MELY SZEMÉLY?					CSATAN-GOLÓ TEMES-PARTOK!						VADAT MEGÖL A RÁDIUM VEGYJELE		
		ELŐTAG: KICSÍ SZEMÉLY-NÉVMÁS					ARRÉB TASZÍT SPANYOL AUTÓJEL					SPANYOL ARAB NÉMET AUTÓJEL			ANGOL FEDŐ EZER!		
REG ÉS ... (ARANY J. VERSE)	A									NEM TÉR HAZA A KATONA							L.N.J.

Június 12-i rejtvényünk megfejtése: **Akkor leszel boldog, irigylésre méltó, ha gyerekekkel ér házadban az öregkor.**

Európa-bajnok a magyar kardcsapat

Címét megvédve aranyérmet nyert a magyar férfi-kardválogatott kedden a genovai vívó-Európa-bajnokságon.

A Szilágyi Áron, Szatmári András, Rabb Krisztián és Iliász Nikolász alkotta együttes kiemeltként a negyeddöntőben kezdett, ahol visszafogott első kör után fordított, és végül négy tussal nyert a grúzok ellen.

Az elődöntőben a semleges színekben szereplő oroszokkal kerültek szembe a magyarok, és ekkor már lényegesen kiegyensúlyozottabb teljesítményt nyújtottak, nagyon könnyen – a végére 19 találatnyi különbséget kialakítva – győztek.

Az aranyért az esélyesebb franciákat kiejtő olaszokkal kellett megküzdeni. A döntő első három asszója magyar sikerrel zárult, Rabb Michele Gallót, Szilágyi Luca Curatolit, Szatmári Matteo Nerit verte meg.

A második kör 15-9-es magyar vezetésnél kezdődött, de itt jött egy megtorpanás, Szilágyi nem igazán találta a ritmust Gallóval szemben. Általában a pást közepén kapta a tusokat, és az olasz vívó 17-17-nél egyenlített. A háromszoros olimpiai bajnok magyar klasszis azonban – aki szeptemberi Achilles-műtétje után csak május elején tért vissza a nemzetközi porondra – 5-9-re tudta menteni az asszót, és kéttusos vezetéssel adta át a helyet Rabbnak.

Négy magyar részsiker következett, a Neri helyére beálló Pietro Torre sem tudott a mérkőzés menétén változtatni. A kilencedik párban Rabb és Curatoli állt egymással szemben.

Az olasz 40-30-ról sorozatban négy tust adott, közben kifordult a bokája, majd a fiatal magyar kardozó is eredményesen zárt le egy akciót. Aztán 42-35-nél Rabb videót kért Curatoli támadása után, mert ellenfele megtorpant, és a mérkőzésvezető meg is fordította az ítéletet, ráadásul a reklamáló olasznak piros lapot mutatott fel, ami újabb magyar pontot eredményezett.

Ezzel 44-35-re alakult az állás, pár pillanattal később pedig – 5-5-ös részeredménnyel – le is zárta a mérkőzést Rabb.

„Nagyszerű volt a sráccokkal küzdeni mindegyik mérkőzésen. Úgy érzem, hogy egyre jobban vívtunk a nap folyamán. Küzdelmes első mérkőzésünk volt a negyeddöntőben a grúzok ellen, de szépen ki tudtunk abból vergődni, és az oroszokat

Az aranyérmes Szilágyi Áron, Szatmári András, Rabb Krisztián és Iliász Nikolász (b-j) az ezüstérmes olasz (b) és a bronzérmes orosz válogatott között a genovai vívó-Európa-bajnokság férfikardcsapat eredményhirdetésén

Fotó: MTI/EPA/ANSA/Luca Zennaro

Eredményjelző

Férfi-kardcsapatverseny:

* **negyeddöntő:** MAGYARORSZÁG – Grúzia 45-41;

* **elődöntő:** MAGYARORSZÁG – Oroszország (semleges színekben) 45-26; Olaszország – Franciaország 45-42;

* **a 3. helyért:** Oroszország – Franciaország 45-42;

* **döntő:** MAGYARORSZÁG – Olaszország 45-35.

Végeredmény: férfi-kardcsapatverseny, Európa-bajnok: MAGYARORSZÁG (Szilágyi Áron, Szatmári András, Rabb Krisztián, Iliász Nikolász), 2. Olaszország (Luca Curatoli, Michele Gallo, Matteo Neri, Pietro Torre), 3. Oroszország (Dmitrij Danyilenko, Pavel Graugyin, Anatolij Kosztenko, Kirill Tyuljukov).

már jó vívással vertük meg, az olaszok ellen meg – mint mindig – ki-ki csata után jöttünk le győztesként a pástról – nyilatkozott az M4 Sport helyszíni stábjának Szilágyi Áron, aki hozzátette, úgy készült az Eb-re, hogy a csapat a fontosabb, úgy volt vele, hogy még nem is százszázalékos a lába, a csapatot szeretné segíteni a minél jobb eredmény eléréséért. – Aztán kijött egy jó egyéni vívás is, de nagyon örülök, hogy most aranyéremmel megyünk haza.”

Rabb Krisztián megtisztelőnek nevezte, hogy övé a záró ember szerepköre, „pláne egy ilyen csapatban”, és nagyon örül, hogy győzelemmel fejezték be az első világversenyt ebben a felállásban. „Az eleje dőcögős volt, meg kellett szoknom a pástot, de azt gondolom, hogy utána összerak-

tam magam, és igazából a döntőben vívtam a legjobban. Legyen így mindig!” – mondta Szatmári András, aki egyéniben nem indult.

Iliász Nikolász úgy fogalmazott, hogy számára nagyon nagy öröm benne lenni ebben a válogatottban – amelyet a világ legjobbjának tart –, és bízik benne, ha lehetőséget kap, tovább fogja erősíteni a csapatot.

Egy éve a Szilágyi, Rabb, Gémesi Csánád, Decsi Tamás összeállításban győzött a magyar együttes.

A férfi kardozók a küldöttség ötödik érmét szereztek Genovában. Korábban egyéniben ezüstöt harcolt ki Szilágyi, illetve bronzot a töröző Pásztor Flóra, a párbajtőröző Siklósi Gergely és a kardozó Battai Sugár.

Röviden

* A román U21-es labdarúgó-válogatott győzelem nélkül zárta szereplését az Európa-bajnokságon, mivel kedden késő este 2-1-re kikapott Szlovákiától a csoportkör utolsó mérkőzésén. A pozsonyi meccsen a hazaiak már a 12. percben vezetést szereztek Adam Obert révén. A második szlovák gólt Suslov lőtte a 57. percben, míg a románok egyetlen találatát Umit Akdag szerezte a csapat első kapura lövéséből, négy perccel később. Románia mindhárom mérkőzését elvesztette a csoportban, így utolsó helyen végzett két lőtt és öt kapott góllal. A kvartettből Spanyolország és Olaszország jutott tovább, miután 1-1-es döntetlent játszottak egymás ellen, a románokat és szlovákokat pedig egyaránt legyőzték.

* *Történelmet írt a német és az angol válogatott Bukarestben: az U19-es labdarúgó-Európa-bajnokság B csoportjában, a fővárosi Diadalív stadionban 5-5-ös döntetlent játszott egymással a két csapat. Ez lett a legtöbb gólt hozó mérkőzés a torna történetében. Németország 5-1-re vezetett, de Anglia 12 perc alatt négy gólt szerzett és egyenlített. A csoport másik mérkőzésén Hollandia 2-0-ra legyőzte Norvégiát, és első helyen végzett a csoportban, míg a németek, a norvégok és az angolok a második helyért küzdenek tovább.*

* Idén is magyar–román párharccal kezdődik a labdarúgó-Európa-liga selejtezője. Az UEFA elkészítette kedden az európai kupasorozatok első selejtezőfordulójának a párosításait Nyonban, ekkor derült ki, hogy ezúttal is összekerült a Románia-kupa és a Magyar Kupa győztese. A Kolozsvári CFR 1907 és a Paksi FC először a magyar csapat otthonában találkozik július 10-én, majd a visszavágót Kolozsváron rendezik egy héttel később. Mint ismert, tavaly a 2. ligás Corvinul 1921 nagy meglepetésre kiejtette a Paksot az Európa-ligából.

* *Kedden kisorsolták a Bajnokok Ligája- és a Konferencialiga selejtezőjének párosításait is. A román bajnok FCSB az andorrai Inter d’Escaldes-dal került össze, az első mérkőzést Bukarestben játsszák július 8-án vagy 9-én. A magyar bajnok Ferencváros a 2. körben kapcsolódik be a küzdelmekbe. A Konferencialiga selejtező 1. fordulójának programját is elkészítették, román és magyar csapatok nélkül, ezek majd a 2. fordulóban kezdenek.*

* Az UEFA kizárta az ír Drogheda United csapatát a Konferencialigából, mivel a klub tulajdonosának, a Trivela Groupnak a dán Silkeborg IF-ben is részesedése van. Ez az első eset, hogy egy európai kupában ilyen okból mellőznek egy klubot. A döntést, amely a rövidesen kezdődő idényre szól, a Nemzetközi Sportdöntőbírószág megerősítette. A Drogheda United szerint nem kaptak megfelelő tájékoztatást a szabályváltozásról, és csalódottan nyilatkoztak az elszalasztott sport- és anyagi lehetőségek miatt.

Döntetlennel kezdett Cristian Chivu az Internazionale kispadján

A Bajnokok Ligájában döntős Internazionale 1-1-es döntetlent játszott a mexikói Monterrey csapatával az Egyesült Államokban zajló labdarúgó klubvilág-bajnokság csoportkörének első fordulójában.

A milánóiak kispadján ezen a tornán mutatkozik be Cristian Chivu, aki a szezon végén Szaúd-Arábiába távozott Simone Inzaghi váltotta. A román szakember első találkozásán a Monterrey szerzett vezetést a világ- és Európa-bajnok spanyol Sergio Ramos révén, és bár az argentin vb-győztes Lautaro Martínez még az első félidőben egyenlített, az előző idényben minden tróféáról lemaradt olaszoknak meg kellett elégedniük az egy ponttal.

A másik, romániai idő szerint éjszakai meccsen a dél-afrikai Mamelodi Sundowns 1-0-ra legyőzte Ádám Martin korábbi csapatát, a dél-koreai Ulszant Orlando-ban.

Közép-európai idő szerint kedden este két mérkőzést játszottak: az argentin River Plate 3-1-re legyőzte a japán Urawa Red Diamonds csapatát, a brazil Fluminense pedig 0-0-ra zárt a német Borussia Dortmunddal.

Fotó: az Inter közösségi oldala

Sergio Ramos a legidősebb gólszerző

A labdarúgó-klubvilág-bajnokságok történetének legidősebb gólszerzőjévé lépett elő Sergio Ramos, aki mexikói együttese, a Monterrey színeiben betalált az Internazionali-val vívott mérkőzésen – írta az IFFHS szerdai összefoglalójában az Egyesült Államokban zajló csúcsesemény legfrissebb érdekességeit számba véve.

A futball történetével és statisztikaival foglalkozó nemzetközi szervezet kimutatása szerint a világ- és Európa-bajnok spanyol középpályvéd 39 évesen és 80 naponan vette be szerdán a Bajnokok Ligájában legutóbb finalista olaszok kapuját, megdöntve az argentin Javier Zanetti 37 évesen és 125 naponan felállított rekordját.

Emellett Ramos az első védő a futballtörténelemben, aki három klubvilág-bajnokságon is gólt jegyzett. A mostani volt pályafutása 147. találat, és a 74. olyan, amelyet fejvel szerzett.

Másfél milliónál több jegyet adtak el

A klubvilág-bajnokságot szervező Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) szerint több mint 1,5 millió jegyet adtak el a tornára, amely szombaton kezdődött az Egyesült Államokban. Az első nyolc mérkőzésen összesen 340 ezer néző vett részt, ami átlagosan 42.500 fős nézőszámot jelent. A nyitómérkőzésen 60 ezren, a Paris Saint-Germain és az Atletico Madrid találkozásán pedig 80 ezren voltak jelen.

A legnagyobb érdeklődés a Real Madrid – Pachuca, Al Hilal és RB Salzburg elleni meccsei, a Bayern München – Boca Juniors (Miami), illetve a Flamengo – Chelsea (Philadelphia) összecsapások iránt mutatkozik. Ezekre a mérkőzésekre a FIFA szerint több mint 50 ezer néző várható.

A nézőszám növelése és az üres stadionok elkerülése érdekében a FIFA különböző jegyakiókat is bevezetett.

Továbbgondolt hagyomány új térben, új témákkal

Az Erdélyi Hagyományok Háza Szabadegyeteme Nyárádszentlászlón

Az Erdélyi Hagyományok Háza Szabadegyetemét június 20-21-én új helyszínen, Nyárádszentlászlón rendezik. A szimpózium fókuszában idén a népi kultúra digitalizációja – különös tekintettel annak múzeumi, adatbázis-alapú, valamint pedagógiai vonatkozásai – áll.

A Hagyományok Háza és az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány Szabadegye-

teme öt évre tekint vissza. A mikházi helyszín idén változik: technikai és szervezési okokból

a kétnapos találkozóhoz Nyárádszentlászló ad otthont. A Maros megyei település – a szabadegyetem műfajából következően – kompaktabb színtért jelenthet: a szálláslehetőség, ellátás, a tanácskozások és a gyerekprogramok nagyon barátságos zöld környezetben, egy helyen biztosítottak.

„Az idei rendezvény vezérmotívuma a népi kultúra és a digitalizáció kapcsolata és egymásra gyakorolt hatása – avat be a részletekbe Vass Attila, az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány programigazgatója. – A két nap alatt az egybegyűltek mintegy húsz előadást hallgathatnak meg, amelyekből kettő kerekasztal-beszélgetés a székelyföldi múzeumok vezetőinek és szakembereinek részvételével. A témák felölelik a muzeológia és a népi kultúra, az örökség és a digitalizáció kapcsolatát. Megkerülhetetlen tartalmakat vetnek fel, követik a mai irányzatokat és technikákat, amik egyben eleget tesznek a XXI. század elvárásainak is.”

A találkozón olyan alkalmazások és tevékenységek kerülhetnek szóba, amiket már eredményesen használnak a népi kultúra feldolgozásában és népszerűsítésében. A teljes-

ség igénye nélkül itt említhetjük a Hagyományok Háza Folk_ME programját, aminek keretében korszerű digitális technikával rögzítik a hangszer- és zenetanulás folyamatát. A módszer egyben minden zenész számára kiváló tanulási lehetőséget biztosít.

A szabadegyetem megálmodói telt házas rendezvényre számítanak, a regisztrációk alapján mintegy száz vendéget várnak; ez az a létszám, ami még nem bontja meg a rendezvény családias jellegét. Szombaton az oktatás kerül a középpontba, a zárónap egyben a témával foglalkozó pedagógusok fóruma. Az előadók java része a Hagyományok Háza és a Néprajzi Múzeum szakembereinek köréből kerül ki, de mint írtuk, számos erdélyi múzeum képviselői is jelen lesznek. Az együttléte népi játékok és kézműves-foglalkozások színesítik. 20-án este a Strapa zenekar lép színpadra, a program méltó lezárása a Magyar Állami Népi Együttes szombat esti Edeskeserű című marosvásárhelyi előadása.

Bővebb információk <https://ehh.ro/erdelyi-hagyomanyok-haza-szabadegyetem/erdelyi-hagyomanyok-haza-szabadegyetem-2025/> elérhetősen. (közlemény)

Az elemi oktatás díjkiosztó évzáró ünnepsége

162 tanulót és 104 pedagógust díjaztak

Az alsó tagozatos osztályokban tanuló kisdíjak tanórán kívüli teljesítményét ünnepezték június 16-án a Bolyai Farkas Elméleti Líceum dísztermében. A széksorokat a megye szinte minden településéről érkezett gyermekek töltötték meg, akik tanítójuk és szüleik kíséretében érkeztek a gálára, ahol újabb oklevéllel és jutalomkönyvvel értékelték a különböző versenyeken, vetélkedőkön elért dobogós helyezéseiket. Nagyszerű érzés volt annyi boldog kisdíjakot és felkészítő tanítónőt látni, akiket tanítványaikkal együtt a színpadra hívtak – sokat közülük többször is – az elemi oktatásért felelős Fejes Réka tanfelügyelő vezette gálán.

Bodolai Gyöngyi

„A legnagyobb tanári művészet az alkotás és felismerés örömeinek felébresztése” – érthetünk egyet a tanfelügyelő asszonnyal, aki Albert Einsteint idézte.

Az ünnepség meghívottja Fodor József, a Maros Megyei Pedagógusok Házának igazgatója is értékelte a szép eredményeket, a pedagógusok kitartó munkáját, a gyermek fejlődéséhez szükséges közreműködést pedagógus, szülő és diák között, mert minden gyerekben rejlik egy talentum, ezért annyira fontos a tehetség felfedezése.

A továbbiakban Fejes Réka kérésünkre beszámolt arról, hogy a közönséget az 55 tagú Vidám szívek kórusa köszöntötte, amely a Marosvásárhelyi Református Kollégiumban működik, és az I–IV. osztályos, énekelni szerető tanulóknak biztosít egy közösséget, ahol hitükről éneken is bizonyosságot tehetnek. A nevüket egy igevers ihlette: „A vidám szív a legjobb orvosság.” „Ehhez a gondolathoz híven tartják meg hetente a kóruspróbákat, folyamatosan emlékeztetve egymást arra, hogy vidám szívvel sokkal könnyebben, szebben lehet énekelni. A jelenlévőknek pedig a következőket üzenték: „Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy mi köszönhetjük ma azokat a pajtásainkat, akik kitartással,

következetes munkával értek el nagyon szép eredményeket különböző téren. Ajándékolunk énekelünk az őket felkészítő pedagógusoknak és nem utolsósorban az őket feltétel nélküli szeretettel támogató szülőknek, nagyszülőknek is. Üzenjük mindenkinek, hogy ne feledjék: a vidám szív a legjobb orvosság.”

A továbbiakban a tanfelügyelő asszony összefoglalta, hogy a versenyek megyei és regionális szakaszán kiemelkedő teljesítményt elért 162 tanulót és 104 pedagógust díjaznak.

Matematikából a IV. osztályosok számára szervezett Kobak verseny megyei szakaszának 17 díjazottját szólították színpadra, felkészítő tanítójukkal együtt. A III–IV. osztályosok számára megtartott Brenyó Mihály matematikaverseny résztvevőinek teljesítményét is elismerték, akik közül 20-at a megyei, 4-et a regionális szakaszon díjaztak.

Anyanyelvből a II. osztályosok számára szervezett mesemondó versenynek 10 megyei és egy regionális díjazottja kapott újabb oklevelet.

A III. osztályosok számra szervezett versmondó verseny megyei szakaszán 14-en, a regionális szakaszon 5-en kaptak diplomát.

Szintén a III. osztályosok vehettek részt a regemondó versenyen. A zsűri bőkezű volt, és

Fotó: Bodolai Gyöngyi

a megyei szakaszon 11 regemondó kisdíjakot jutalmazott, a regionális szakaszon pedig 3-at.

A Képrege vetélkedőn a IV. osztályosok rajzolhattak, festhettek illusztrációt egy-egy regéhez. Tehetségüket jelzi a 10 megyei és a 3 regionális díjazott teljesítménye.

A Kis nyelvművelő anyanyelvi versenynek (a IV. osztályosok számára) 21 megyei, és 12 regionális díjazottja volt.

A II–IV. osztályosok számára kiírt Fürkész helyesírási verseny megyei szakaszának 35, a regionális szakasznak 8 díjazottja volt.

A Kurutty interdiszciplináris verseny megyei szakaszán (I–IV. osztály) 12-en kaptak díjat.

Sportból is összemérhették ügyességüket az alsó tagozatos diákok, a III. osztályosok öttusaversenyén 9-en kaptak megyei és szintén 9-en regionális díjat.

Valamennyiük eredményét újabb oklevéllel és könyvjutalommal értékelték.

A diplomaosztást szépen éneklő, tehetséges kisdíjakok magabiztos fellépése szakította meg. Fellépett Hajdú Sára, a szovátai S. Illyés Lajos Általános Iskola III. osztályos tanulója, Kiss Ibolya Enikő tanítványa, a tavalyi Őszi-rózsa regionális népdalvetélkedő III. díjasa, és Szombat Zsanett, a mezőpaniti Kádár Márton Általános Iskola III. osztályos tanulója, aki szintén III. díjat nyert a regionális Őszi-rózsa népdalvetélkedőn, felkészítő pedagógusa, Pálfi Pálma vezetésével.

Megérdemelt taps jutalmazta Kislaki Bíborka és Kádár Anna teljesítményét, akik nyárárdmenti népdalcsokrot adtak elő. Mindketten a nyárádszeredai Deák Farkas Általános Iskola IV. C osztályos tanulói, akik 5 éve tagjai a nyárádszeredai Kicsinyek kórusának,

valamint a Morzsa Bekecs táncsoportnak. Idén részt vettek sok más verseny mellett a Csak tiszta forrásból népdaléneklő verseny megyei szakaszán, valamint a Dunán innen, Tiszán túl tehetségkutató verseny erdélyi előválogatóján. Felkészítőik: Szász Melinda Andrea és Bocskay Eszter Gizella tanítónők.

Istvánfi Boróka és Tőkés Csenge Abigél a nyárádszeredai Deák Farkas Általános Iskola III. C osztályos tanulói. Immár 4 éve tagjai a nyárádszeredai Kicsinyek kórusának, és táncolnak a Morzsa Bekecs táncegyüttesben is. Mindketten nagyon szeretnek énekelni, különböző versenyek rendszeres résztvevői, az ünnepségen nyárárdmenti népdalokat adtak elő. Felkészítőik: Gergely Gyopár és Bocskay Eszter Gizella tanítónők.

Az ünnepséget a Bolyai Farkas Elméleti Líceum I. osztályos tanulóinak táncsoportja zárta.

A Bolyai líceum táncos múltja 60 évre vezethető vissza, ezért fontos helyet foglal el a pedagógusok és diákok szívében, lelkében. Hovatartozásunk, nemzeti tudatunk fontosságát felismerve 18 család támogatásával 2023 októberében alakult meg a Rozmaring táncsoport. Tagjai abban az időben a legkisebbek voltak iskolájukban. Nevüket a népdalok ihlették. Irányítóik, Simon Szabolcs, Nagy Zoltán Győző, Marcu Dániel László hozzáértéssel, szeretettel, játékosággal belepótlák magukat a gyermekek szívébe. Sok közös tevékenységüknek (játék, tánc, hagyományörző napok a vajdaszentiványi Hanna hagyományörző egyesületnél) köszönhetően sokoldalúan fejlődött a csoport minden tagja, és a megérdemelt taps műsort záró fellépésük nyomán sem maradt el.

Sajtóközlemény

Az INTARO Sport egy újabb nemzetközi férfitenisztornát szervez Marosvásárhelyen, a Țiriac Alapítvány Futures Circuit keretében.

2025. június 17., Marosvásárhely. – Az INTARO Sport Club Egyesület (INTARO Sport) a főszervezője egy újabb nemzetközi férfitenisztornának a Țiriac Foundation Futures keretében, amely 2025. június 22-28. között kerül megrendezésre a marosvásárhelyi INTARO Sport Sportközpontban. Az esemény a Țiriac Alapítvánnyal partnerségben szervezett, a M25 kategóriába tartozó, 30.000 dolláros összdíjazású verseny.

A versenyt teljes egészében az INTARO Sport szervezi, amely folytatja küldetését, hogy közelebb hozza a profi teniszt a romániai közönséghez, és hogy Marosvásárhelyt felhelyezze a nemzetközi versenyterképre.

A versenyre az INTARO Sport Sportközpontban, az Insulei utca 1. szám alatt kerül sor, ahol a salakos pályákat nemrég korszerűsítették az ATP Tour szabványoknak megfelelően.

A versenyprogram a közetkező:

- Június 22–23. (vasárnap–hétfő): selejtező;
- Június 23–24. (hétfő–kedd): I. forduló – egyéni és páros főtábla;
- Június 25. (szerda): II. forduló – egyéni + páros negyedöntő;
- Június 26. (csütörtök): Egyéni negyedöntő + páros elődöntő;
- Június 27. (péntek): Egyéni elődöntő + páros döntő;
- Június 28. (szombat): Egyéni döntő.

Kezdési időpontok:

- vasárnap–csütörtök: 10 órától;
- péntek és szombat 11 órától.

(A program változhat; minden frissítésről az INTARO Sport hivatalos Instagram- és Facebook-oldalán adunk tájékoztatást.)

A közönség belépése ingyenes, a szabad helyek függvényében.

A tornát Andrei Mlendea versenyigazgató vezeti. Az INTARO Sport stratégiai elkötelezett-ségének része, hogy beruházzon a sportinfrastruktúrába és támogassa a romániai és nemzetközi tenisz kiválóságait.

Az INTARO Sportról

Az INTARO Sport egy olyan szervezet, amely nemzetközi versenyek szervezésével, junior-programokkal és modern infrastruktúrába történő beruházásokkal a romániai tenisz fejlődését szolgálja. A marosvásárhelyi székhelyű klub a professzionalizmuson, a hozzáférhetőségen és a közösségi hatáson alapuló sportmodellt népszerűsíti.

Mottónk a következő: Elevating Tennis. Inspiring Generations.

Közlemény

A magas sótartalom miatt a víztisztító állomások továbbra is zárva maradnak

A dicsőszentmártoni ivóvíztisztító állomás (STAP) által biztosított vízellátás Dicsőszentmárton, Ádámos, Szászbogács és Vámosgálfalva közigazgatási egységek számára továbbra is szünetel, mivel a beérkező víz só-tartalma folyamatosan meghaladja a határértéket. Jelenleg a kloridok szintje 1500 mg/l felett van, szerdán 12 órakor 2690 mg/l-t mértek.

Gyulakután is zárva maradt a Kis-Küküllőből történő nyersvíz-csatlakoztató, mivel ott is magas, 2758 mg/l volt a sótartalom (szerdán 12 órakor mért érték). Az ottani vízmű jelenleg tartálykocsikkal szállított vízzel működik.

A Környezetvédelmi Ügynökség, a Maros Megyei Környezetvédelmi Hatóság, a Környezetőrség, valamint a Maros Megyei Vadász- és Sporthorgász-egyesület folytatta a megfigyeléseket a Kis-Küküllő mentén, az Erdőszentgyörgy és Sóvárad, valamint a Balavásár és Dicsőszentmárton közötti szakaszon. Nem találtak sem elpusztult („lebegő”) halakat, sem élő példányokat, és a parti növényzet pusztulására utaló jelek sem észlelhetők.

A helyi önkormányzatok palackozott ivóvizet osztottak ki a lakosság számára, és figyelemmel kísérték a terepen elhelyezett víztárolók szintjét.

A Maros Vízügyi Igazgatóság (ABA Mureș) megkeresésére az Országos Hidrológiai és Vízgazdálkodási Intézet közölte: nem rendelkezik friss, mennyiségre és minőségre utaló adatokkal az érintett térségekben végzett fúrásokról, így nem tudott infor-

mációt adni arról, hogy ezekből biztosítható-e ivóvíz az érintettek számára.

Megjegyezték, hogy Dicsőszentmárton térségében a talajvíz (felszíni réteg) csak korlátozott mértékben tudná fedezni az igényelt vízmennyiséget, míg Gyulakuta térségében várhatóan teljes mértékben biztosítható lesz a szükséges vízhozam.

Ezért sürgősségi jelleggel ajánlották egy-egy kutatófúrás elvégzését a gyulakutai és a dicsőszentmártoni csatlakoztató pontok környékén. Ezek az előzetes hidrogeológiai tanulmányok alapjául szolgálnának. A kutatófúrásokat sürgősséggel, az illetékes helyi vízügyi hatóság előzetes engedélyével és a vonatkozó vízgazdálkodási törvények betartásával lehet kivitelezni. A Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság június 18-án két vízmintát vett a következő két állattartó telepen található kútból:

Szőkefalva, szarvasmarhatelepi kút – kloridszint: 220,15 mg/l, Kóródszentmárton, sertéstelepi kút – kloridszint: 40,52 mg/l.

A Maros megyei Horea Katasztrófavédelmi Felügyelőség több megye (Temes, Bukarest–Ilfov, Szilágy, Szeben, Máramaros, Bihar, Brassó, Suceava és Neamț) támogatásával kedden-szerdán (24 óra alatt) összesen 897.000 liter vizet osztott ki, ebből: ivóvíz: 476.000 liter, háztartási víz: 307.000 liter, az állatok itatására szánt víz 114.000 liter.

Az Aquaserv vállalat az elmúlt 24 órában 60.000 liter ivóvizet szállított a maroscsapói vízműből. Jelenleg 73 ivóvízelosztó pont működik, számukat a szükségletekhez igazítják.

A Maros megyei katasztrófavédelmi bizottság

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK építkezési munkát, tetőjavítást, cserépforgatást, tetőkészítést (bármilyen anyagból), meszelést, vakolást, bármilyen kerítéskészítést. Saját anyagunk is van. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0741-404-354, 0737-917-642. András. (25979)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk június 19-én a szeretett férjre és drága édesapára,

CZAKÓ JÁNOSRA

halálának 3. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi felesége, két lánya és azok családja. (p.-l)

„Ki szívünkben él, nem hal meg soha.”

Szomorú szívvel és mély fájdalommal emlékezünk június 19-én

MAGOS IMRÉRE

halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi felesége, fia és annak családja. (25962)

A Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály közleménye

Az Adó- és Pénzügyi Osztály 2025. július 2-án 12 órai kezdettel nyilvános árverést szervez az alábbi ingó javak értékesítésére:

1999-es Volkswagen Golf, kikiáltási ár: 3.530 lej; 2008-as Ford Transit haszonjármű, kikiáltási ár: 4.106 lej; 1999-as Volkswagen Polo, kikiáltási ár: 1.742 lej; 2004-es Volkswagen Polo, kikiáltási ár: 4.034 lej. Az árak nem tartalmazzák a héát.

A pénzügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 2015. évi 207-es törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i) pontjánál szereplő előírások értelmében felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a meghirdetett ingóságokra, hogy értesítsék erről a végrehajtót az árverés időpontja előtt. A fenti jogszabály 250. cikkelye 4. bekezdésének j) pontja, valamint 7. bekezdése értelmében a liciten való részvételhez az ajánlattevők legalább egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: a vásárlási ajánlatukat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot – a pénzt a Dicsőszentmártoni Kincstárba az IBAN RO02TREZ479506701XXXXXX számlára kell átutalni, címzett a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal, Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály, adószám 4322696 –, vagy banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-át kitevő összegről, az ajánlattevőt képviselő személy nevére meghatalmazást, romániai jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a bejegyzési okirat román nyelvű fordítását, romániai magánszemélyek a személyazonossági igazolvány másolatát ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen. Az árverésről szóló közlemény kifüggesztésének időpontja: 2025. június 19. A közleményt kifüggesztik a Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Dicsőszentmárton, Bonyha, Szászbogács és Vámosgálfalva polgármesteri hivatalában, az adósok székhelyén, valamint megjelenik a Közpénzügyi Minisztérium weboldalán is. Bővebb felvilágosítással a székhelyen, az adóbegyűjtő és végrehajtói irodában vagy a 0265/443-312-es telefonszámon szolgál Sándor Ioan pénzügyi ellenőr.

Kaiser Adrian
IGAZGATÓ

Eladási közlemény

A Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal a székhelyén (Marosvásárhely, Dózsa György utca 1–3. szám) július 4-én 11 órakor nyilvános árverésen értékesíti az alábbi cég ingó javait, a költségvetéssel szembeni adósság behajtása céljából:

PLAY STAR KFT., adószám: 24890674:

– 2006-os MERCEDES BENZ ML 320 CDI személygépkocsi, dízel, 165 kW-os, 2987 köbcentis, alvázszáma: WDC1641221A130978, rendszáma: MS 84 PLS, kikiáltási ára 28.741 lej +héta;

– 2007-es OPEL ZAFIRA személygépkocsi, benzines, 177 kW-os, 1998 köbcentis, alvázszáma W0L0AHM7572131327, rendszáma MS 81 HYB, kikiáltási ára 32.774 lej +héta;

– 2010-es OPEL ASTRA személygépkocsi, dízel, 81 KW-os, 1686 köbcentis, alvázszáma W0LPF6EG2AG045017, rendszáma MS 22 PLS, kikiáltási ára 12.101 lej +héta.

EndoSlim
Elhízáskezelési Központ

Személyre szabott fogyókúra programok:

Multidiszciplináris
orvosi megközelítés

Táplálkozási
tanácsadás

Gyógyszeres kezelés

Hozzáállási tanácsadás

Dora Optics Kórház
Marosvásárhely, Strada Fabrica De Zahăr Nr. 18E
www.doraoptics.ro
0771 195 340

Kultúrcsepp

CSÜTÖRTÖK 21:00

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Anna Jonas
A csokoládés
lány

Han Kang
Görög leckék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Radiológia, echográfia
- információ - 118-932	Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- általános - 118-800	• DIGI - 0365/400-401
• Központosított ügyelet	- 0365/400-404
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
• Rendőrség - 0265/202-305	- vidék - 0265/929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)- 0265/210-110	• Delgaz Grid - 0265/200-928
• Sürgősségi szolgálat:	- 0800/800 928
- gyermekeknek - 0265/210-177	• Aquaserv:
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
• Prefektúra - 0265/266-801	- közonségszolgálat - 0265/208-888
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442	- központ - 0265/208-800
- 0265/262-907	- 08008 208-888
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110	• Fogasztóvédelmi hivatal - 021-9551
• Procardia Egészségügyi Központ	• Vasútállomás - 0265/236-284
- 0265/210-087	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
0770-547-384	Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
• Optika-Optofarm - 0265/212-304	- 0744-282-710
- 0265/312 436	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)
- 0265/250-120	- 0265/263-865
- 0265/263 351	- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	- koszorúk - 0745-606-269
• Dora Optics - 0733-553-976	- halottszállítás - 0758-047-604
• Smile Klinik fogászat - 0751-877-832	

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban